Ազգ
Azg
armenian daily
13 ՅՈՒԼԻՍ 1999 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ #128 (1873)

Սամվել Բաբայանը կզբաղեցնի միայն ԼՂՀ պաշտպանության բանակի գլխավոր հրամանատարի պաշտոնը

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՅՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության պաշտպանության նախարարի պաշտոնակատար Սամվել Բաբայանն, ամենայն հավանականությամբ, ԼՂՀ նոր կառավարությունում չի զբաղեցնի այդ գերատեսչության ղեկավարի պաշտոնը: Ինչպես հաղորդեցին ԼՂՀ նախագահի մամլո ծառայությունից, սպասվում է, որ այդ պաշտոնում կնշանակվի մեկ այլ անձ, իսկ Սամվել Բաբայանը, որը համարվում է Լեռնային Ղարաբաղի ամենաազդեցիկ դեմքերից մեկը, կմնա որպես ԼՂՀ պաշտպանության բանակի գլխավոր հրամանատար:

Այսօր իսկ ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը նշանակել է կառավարության երկու նոր անդամների: Փոխվարչապետի պաշտոնում վերստին նշանակվել է Վաչե Ղանիեյանը, իսկ հարկային ծառայության ղեկավար է նշանակվել Արամ Ղահրամանյանը:

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԱՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻՑ

Արցախյան ճգնաժամը 10 օրում կլուծվի, վստահ է ՀՀ նախագահը

ԼՈՒԼԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀՀ նախագահի՝ շաբաթ օրը ԼՂՀ կատարած ոչ պաշտոնական այցի նկատմամբ լրագրողների փույլ առ փույլ հարցադրումներին փաստով պատասխանելու համար նախագահի մամուլի քարտուղար Վահե Գաբրիելյանը երեկ ճեպազրույց էր հրավիրել, որին մոտ կես ժամ ուշացումով ներկայանալով, երկու հայտարարություն արեց: Առաջինը, բնականաբար, ղարաբաղյան այցի, արցախյան ներքաղաքական ճգնաժամի հաղթահարման վերաբերյալ նախագահի նկատառումների մասին էր:

Զինադադարից հետո Արցախում իշխանության տարբեր ճյուղերի եւ կառույցների, հատկապես «ուժայինների» եւ «ոչ ուժայինների» («քաղաքացիական» կառույցների) փոխհարաբերությունները կանոնակարգելու, օրենսդրորեն կարգավորելու անհրաժեշտություն կար, ինչն, անուշադրության մատնվելով, որոշակի խնդիրներ էր ծնել, եւ ՀՀ նախագահը, նաեւ ԼՂՀ առաջին ընտրյալ նախագահի «իրավունքով» պատասխանատվություն կրելով ղարաբաղյան ներքաղաքական գործընթացների համար, չէր կարող չմեկնել Արցախ, հավաստեց պրն Գաբրիելյանը: ԼՂՀ նախագահի, վարչապետի, խորհրդարանի նախագահի եւ պատգամավորների, պաշտպանության նախարարի պաշտոնակատարի (Սամվել Բաբայանի), կառավարության անդամների, զինված ուժերի հրամանատարական կազմի հետ քննարկելով ստեղծված իրադրությունը, Ռոբերտ Քոչարյանը շարադրել է իրավիճակի կարգավորման մոտեցումները, շեշտել ԼՂՀ-ում ժողովրդավարական գործընթացների զարգացման անհրաժեշտությունը, նշել, որ Հայաստանի աջակցությունը Արցախին ծրագրային է լինելու՝ միտված քաղաքական եւ տնտեսական բարեփոխումներին:

ԼՂՀ կատարած այցից հետո նախագահը շատ ավելի լավատես է, քան մինչեւ մեկնելը, իրավիճակը բնականոն է գնահատում, քանզի «համագործակցելու պատրաստակամություն հայտնել են բոլորը»:

Տես ► էջ 2

ԿՐԱԿՈՑՆԵՐ

Աջափնյակում «սանձարձակություն, բացառիկ ցինիզմ եւ խուլիգանություն»

ՆԳ նախարար Սուրեն Աբրահամյանը գնահատում է ընտրությունները

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

«Յուլիսի 11-ին Երեւանի Աջափնյակ համայնքի ղեկավարի ընտրությունների ժամանակ գրանցվել են քաղաքացիների համընդհանուր անտարբերության, բռնության, հրազենի օգտագործման դեպքեր, ոտնահարվել է քաղաքացիների ազատ ընտրելու սահմանադրական իրավունքը, խախտվել է հասարակական կարգը, կատարվել են մարդկանց առողջությունը եւ կյանքը վտանգող գործողություններ», այսպիսին էր ՆԳ նախարար Սուրեն Աբրահամյանի հրապարակած հայտարարությունը կիրակնօրյա ընտրությունների վերաբերյալ: Սուրեն Աբրահամյանը տեղեկացրեց, որ այս հայտարարությունը հավելյալ մանրամասներով ներկայացրել է հանրապետության նախագահին եւ վարչապետին, որոնցից ստացել է խիստ հանձնարարականներ: Աջափնյակում տեղի ունեցած դեպքերի առնչությամբ հարուցվել է 4 քրեական գործ, որոնք գտնվում են Երեւանի քաղաքային դատախազության վարույթում: Ձեւավորվել են օպերատիվ-քննչական խմբեր, ձերբակալված է մեկ մարդ՝ Արման Քոչարյանը, որից առգրավվել է «Պարաբելում» տեսակի՝ երկու փամփուշտով:

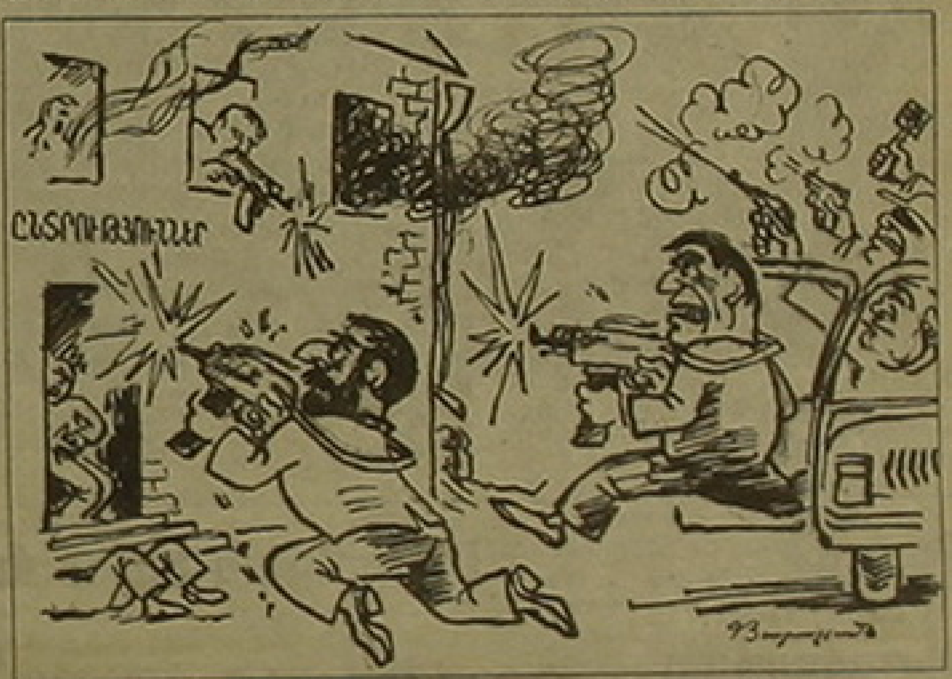

Տես ► էջ 2

Արմեն Տեր-Սահակյանը պահանջում է դատապարտելուց առաջ բուժել իրեն

Ամբաստանյալը կրկին ապավինել է ուժի օրենքին

ՍՈՒՍԱՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Յուլիսի 12-ի դատական նիստում գնված խմբի ղեկավար Արմեն Տեր-Սահակյանը իր «ցուցմունքները» ներկայացրեց գրավոր, դատապաշտպանի միջոցով: Դատարանին ներկայացված գրավոր տեքստում ամբաստանյալն, ինչպես սպասվում էր, մեղադրանքներից չէր խոսելու: Դրանց մասին հայտարարեց միայն, որ 99 թ. փետրվարի 6-9-ի ցուցմունքները կեղծ են, ապա բացատրեց կեղծ լինելու հանգամանքները, որն անուղղակիորեն մեկնաբանում էր նաեւ նրա «հոգեկան խաթարման» պատճառները: Համաձայն հայտարարության, 99 թ. փետրվարի 2-ին նրան ՆԳ եւ ԱԱ մեկուսարանից տեղափոխել են թիվ 1 քննչական մեկուսարան, որտեղ հարցաքննելուց առաջ ներկայացրել են օրվա թերթերը: Դրանք ծանուցում էին ՆԳ նախկին նախարար Վանո Սիրադեղյանի հանրապետությունից հեռանալու մասին եւ առաջարկել են ցուցմունքներ տալ՝ փոխարենը խոստանալով բարեկեցիկություն իրեն եւ ընտանիքին: Ա. Տեր-Սահակյանի կողմից արված հայտարարության համաձայն, անտրամաբանորեն ընդառաջել են նաեւ խմելու իր ցանկությանը: «Հաջորդ քննության ժամանակ, որը վարում էր Աղվան Հովսեփյանը, ինձ հյուրասիրեց օղիով, որից հետո ինձ մոտ անտանելի քոր առաջացավ, վախ առաջացավ եւ աչքիս տեսիլքներ սկսեցին երեւալ... Այս պայմաններում ստեղծվեց իմ դիմումը ՀՀ գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանին»:

Սա այսպես է մեկնաբանում, միաժամանակ նաեւ հաստատում իր հոգեկան հիվանդ լինելը Արմեն Տեր-Սահակյանը եւ, միանգամայն գիտակցորեն, դատարանից պահանջում է. «Միայն ցուցմունքներով մարդը չպետք է դատապարտվի ՀՀ քր. օր.-ի ծանր հոդվածներով, մանավանդ որ ես ինքս գիտեմ, թե այդ ցուցմունքներն ինչպես են կորզում: Դրանից բացի, եւ ես, եւ իմ դատապաշտպան Ս. Խաչատրյանը բազմիցս դիմել ենք դատահոգեբուժական փորձաքննություն նշանակելու համար, սակայն մերժել են: Մինչեւ օրս ինձ հետապնդում են վախի զգացումն ու տեսիլքները: Բուժեք ինձ, հետո դատեք»:

Տես ► էջ 2

Արա Ասլիկյանը՝ ՀՀ ֆինանսների նախարարի առաջին տեղակալ

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՅՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ կառավարության մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, վարչապետ Վազգեն Սարգսյանի հուլիսի 9-ի որոշմամբ Արա Ասլիկյանը նշանակվել է ՀՀ ֆինանսների նախարարի առաջին տեղակալ, ազատվելով ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարի առաջին տեղակալի պաշտոնից:

ԱՄՆ-ը ճնշո՞ւմ է Թուրքիային

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՅՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Վաշինգտոնը ճնշում է գործադրում Անկարայի վրա՝ Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ցամաքային սահմանն ապաշրջափակելու նպատակով: Այդ մասին հաղորդում են թուրքական զանգվածային լրատվամիջոցները՝ վկայակոչելով հայկական դիվանագիտական աղբյուրներ:

Թուրքական «Ջումհուրիեթ» թերթի հավաստմամբ, ԱՄՆ-ը համոզված է, որ Թուրքիայի կողմից իրականացվող Հայաստանի շրջափակումը խոչընդոտում է համագործակցության եւ տնտեսական կոոպերացիայի հաստատմանը տարածաշրջանում եւ հարցականի տակ դնում Միացյալ Նահանգների ազգամավարական շահերը Կովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջանում:

Պաշտոնական Վաշինգտոնը «երեւանին խոստացել է» մինչեւ տարեվերջ հասնել հայ-թուրքական սահմանի ապաշրջափակմանը: Նշենք, որ արդեն 1998 թվականի ավարտին ԱՄՆ-ի աջակցությամբ քաղաքական երկխոսություն էր սկսվել Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ, որն առայժմ ընթանում է փորձագետների մակարդակով: Վերջիններիս հանձնարարվել է մշակել հայ-թուրքական քաղաքական մեծ երկխոսության օրակարգը:

Ադրբեջանի արտգործնախարարը կայցելի Իսրայել

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՅՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Ադրբեջանաիսրայելական երկկողմ հարաբերությունները հաջողությամբ զարգանում են: Այսօր կայացած մամլոասուլիսի ժամանակ այդ մասին հայտարարել է Ադրբեջանում Իսրայելի դեսպան Արկադի Միլմանը: Նրա ասելով, համագործակցությունը հաջող է ընթանում քաղաքական եւ տնտեսական, ինչպես նաեւ մշակույթի ու կրթության ոլորտներում: Անդրադառնալով քաղաքական կապերին՝ դեսպանը նշել է, որ մինչեւ տարեվերջ սպասվում է Ադրբեջանի արտգործնախարար Թոֆիկ Զուլֆուգարովի պաշտոնական այցը Իսրայել: Դեսպանի կարծիքով, այցը կարեւոր նշանակություն կունենա երկկողմ հարաբերությունների ոլորտում: Ինչ վերաբերում է տնտեսական հարաբերություններին, ապա այդ ոլորտում իրագործման են նախապատրաստվում մի շարք նախագծեր, սակայն նա չի հայտնել, թե հատկապես ինչպիսի:

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Ուսանողական բողոքի ցույցերը ուժգնանում են Իրանում

Հինգերորդ օրն է արդեն, որ Իրանի մայրաքաղաքում եւ այլ քաղաքներում շարունակվում են մամուլի ազատության պահանջով ծայր առած ուսանողական բողոքի ցույցերը, սպառնալով վերաճել իսկական խռովությունների: 20 տարուց ի վեր առաջին անգամ ներքին պահանջով ծագած զանգվածային բողոքի շարժառիթը իշխանությունների կողմից ազատական «Սալամ» օրաթերթի փակումն էր: Ուրբաթ օրն այն վերածվեց ցուցարար ուսանողների եւ ոստիկանության միջեւ բախման, որի հետեւանքով Թեհրանի համալսարանի հանրակացարանի առաջ սպանվեց 1 եւ վիրավորվեց 20 ուսանող: Վիրավորներ կան նաեւ իրավապահ մարմինների շարքերում:

Ուսանողները երեկ նստացույց էին կազմակերպել Թեհրանի համալսարանի պատերի տակ՝ պահանջելով ոստիկանության բարձրաստիճան պաշտոնյաների հրաժարականը: Հնչեցին բողոքի արտահայտություններ նույնիսկ կրոնական առաջնորդ, այաթոլլահ Ալի Խամենեիի դեմ, մինչ ուրիշները նախագահ Խաթամիին հիշեցնում էին ազատությունների մասին նախընտրական շրջանում տված խոստումները: Թեհրանի համալսարանի ուսանողներին են հարել Շարիֆի, Ամիր Քաբիրի, Բեհեշթիի, Թավրիզի համալսարանների ուսանողները: Ի նշան բողոքի այսօր Թեհրանում լույս չեն տեսնի ավելի քան 20 անուն թերթեր:

digitised by A.R.A.R.@

ԴԱՏԱՐԱՆ

Արմեն Տեր-Սահակյանը պահանջում է դատապարտելուց առաջ բուժել իրեն

Սկիզբը էջ 1

Խոստովանենք, որ մեզ էլ է զարմացնում, թե ամբաստանյալին դատահոգեբուժական փորձաքննության ենթարկելու հարցում ինչու շահագրգիռ չեն դատավարության հիմնական մասնակիցները՝ պաշտպանող կամ մեղադրող կողմերը, ինչպես նաեւ դատարանը: Իր հիվանդ լինելու մասին խոսում է միայն ամբաստանյալը, ընդ որում նշելով, որ հենց փետրվարի 6-9-ի ցուցմունքներն են կեղծ: Հայտնենք, որ հենց այդ օրերին են տրվել հիմնական ցուցմունքները, որտեղ ամբաստանյալը խոսում էր կոնկրետ առաջադրված մեղադրանքների մասին, բացահայտում մանրամասները: Դատական նիստի ընթացքում պետական մեղադրողները հայտարարության վերաբերյալ փորձեցին հարցեր տալ ամբաստանյալին, վերջինս նրանց հարցումներին պատասխանում էր՝ ես մարդասպանի հետ չեմ ուզում խոսել, իրեն քննել, էդ մարդուն սպանել են, խի սպանեցիր, ի՞նչ էր արել քեզի, բացականչություններով: Ստեղծված իրավիճակում սովորաբար դատարանը ելքը կանխորոշում է ամբաստանյալի նախաքննական ցուցմունքները հրապարակելով, որն արվեց եւ այս դեպքում:

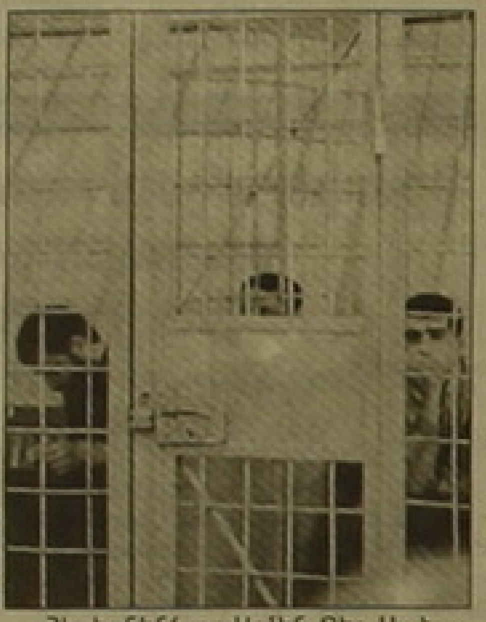

Հիշեցնենք, որ Արմեն Տեր-Սահակյանը ձերբակալվել է 1998 թ. հունվարի 28-ին եւ ցուցմունքներ է տվել 99 թ.-ի փետրվարի 2-ից սկսած, այսինքն՝ երբ Վանո Սիրադեղյանը հեռացավ հանրապետությունից (99 թ. հունվարի 30-ի գիշերը): Ա. Տեր-Սահակյանը «հոգեկան հիվանդ» դարձավ ու ցուցմունքներից հրաժարվեց, երբ Վ. Սիրադեղյանը վերադարձավ ու պատգամավոր ընտրվեց: Ենթադրաբար այս վերջին հանգամանքը հուսադրեց ամբաստանյալին, որ ամեն ինչ դեռ կորած չէ, եւ նա կրկին մտավ իր դերի մեջ (նրա հայտարարությունների համաձայն, նախաքննության փուլում նույնպես հոգեկան խաթարում է ունեցել, որի համար բուժօգնություն է ստացել): Ցուցմունքներից մեկում ամբաստանյալը խոստովանել է. «Ես գտնում եմ, որ Հայաստանում Վանոյից բարձրաստիճան պաշտոնյա չկա»: Այնուհետեւ ավելացրել է, թե սպանությունները հանձնարարելիս անձամբ Վանոն իրեն ասել է, որ ազգի բարօրության համար են անում: Խմբի տղաները սպանվածների հետ որեւէ առնչություն չունեին, ինչպես եւ ինքը, դրանք եղել են ՆԳ նախարարի առաջադրանքները, որը հավաստիացրել է, թե ոչ մի սպանություն չի բացահայտվի: Սպանություններն իրականացնելուց հետո, ինքը նախարարին տեղեկացրել է ընթացքի մասին, բացառությամբ Վլադիմիր Գրիգորյանի մահափորձի, որի ձախողման մասին իմացել է Վանոյից: «Նրա աշխատասենյակում որոշեցինք, որ երկուսին պետք է հանձնենք»: Մեր նախորդ հրապարակումներից մեկում նշել ենք, որ այդ երկուսը ամբաստանյալներ Արշակ Շուխյանն ու Սարգիս Գրիգորյանն են:

Աշտարակի շրջգործկոմի նախագահ Հովհաննես Սուքիասյանի սպանության առաջարկն, ըստ նրա նախաքննական ցուցմունքների, ստացել է Սամվել Գեւորգյանից, որի վարորդն է եղել: Ս. Գեւորգյանը հանձնարարությունը տալուց հուշել է, որ «ազգի բարօրության» համար անհրաժեշտ այդ սպանությունը Վանոյի առաջարկն է: Հովհաննես Սուքիասյանի հարազատների տեսակետը հակառակն է. Ս. Գեւորգյանի հետ հանգուցյալը որեւէ առնչություն չի ունեցել, իսկ հակամարտության առանցքը եղել է Սուքիասյանի եւ Գեւորգյանի քաղաքական տարբեր ճամբարներում գտնվելը: Ըստ վարկածի, Աշտարակում իշխանության գլուխ էր կանգնած Դաշնակցությունը՝ հանձին Հովհաննես Սուքիասյանի, որից պետք էր ազատվել: Ամբաստանյալն իր ցուցմունքներում մանրամասնորեն ներկայացրել էր զինված խումբը կազմավորելու, զենքեր ձեռք բերելու, դրամ վաստակելու բոլոր ճանապարհները, մասնավորապես շեշտելով, որ սպանությունների դիմաց Վանո Սիրադեղյանից դրամական փոխհատուցում չեն ստացել: Փոխարենը խմբի անդամներին տրված էր ՆԳՆ հետախույզի վկայական եւ զենք, ինչպես նաեւ նրանց տնօրինությանն էր հանձնված Հայաստան-Վրաստան մայրուղին՝ իր ողջ հարստությամբ, որը ֆինանսական ապահովության կայուն աղբյուր էր:

ՎԵՐԱԴԱՐՁ...

Արցախյան ճգնաժամը՝ 10 օրում...

Սկիզբը էջ 1

ՀՀ նախագահը չի կարող անտարբեր լինել ղարաբաղյան գործընթացների նկատմամբ. ներքաղաքական ճգնաժամից կախված է ԼՂՀ անվտանգությունը, ըստ էության՝ Արցախի հիմնախնդրի լուծումը, որ ոչ միայն ղարաբաղցիների, այլեւ ամբողջ հայության խնդիրն է: Այն դեռեւս կարգավորման փուլում է, եւ ՀՀ նախագահը պատասխանատու է իրավիճակի եւ հարցի վերջնական կարգավորման համար. «երբ պատերազմ ծագի, Հայաստանը չի կարող մի կողմ քաշվել: Ուստի նախագահը շատ հստակ ասել է, որ ոչ ոքի թույլ չի տա քննել իրավիճակի ապակայունացման ուղին: Երբ միջամտության կարիք լինի, միջամտությունը չի հապաղի»:

Նախագահի խոսնակը չպատասխանեց լրագրողների հարցերին, սակայն «ոտքի վրա» պարզաբանելով հայտարարության որոշ դրվագներ, առաջարկեց տասը օր սպասել. առաջիկա տասնօրյակում ներքաղաքական ճգնաժամն Արցախում կկարգավորվի: Նա չհաստատեց, բայց եւ չհերքեց «Երկիր»-ի թղթակցի այն տեղեկությունը, թե ԼՂՀ պաշտպանության նախարարի պաշտոնն առհասարակ վերանալու է, եւ ԼՂՀ բանակն անմիջականորեն ՀՀ պաշտպանության նախարարությանն է ենթարկվելու: Պրն Գաբրիելյանը չասաց, թե ովքեր էին ուղեկցում Ռոբերտ Քոչարյանին այցի ընթացքում, սակայն «Ազգը» տեղեկացավ, որ նախագահի հետ Ստեփանակերտ էին մեկնել ՀՀ ՆԳ նախարար Սուրեն Աբրահամյանը, պաշտպանության նախարար Վաղարշակ Հարությունյանը եւ ուրիշներ:

Վահե Գաբրիելյանի երկրորդ հայտարարությունն առնչվում էր այսօր ՀՀ նախագահի գլխավորած պատվիրակության Լեհաստանի Հանրապետություն (ԼՀ) կատարելիք եռօրյա պաշտոնական այցին: Պատվիրակության կազմում են ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը, ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանը, ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը եւ այլ պաշտոնյաներ: Զուգահեռաբար Լեհաստան կմեկնի հայ գործարարների մի խումբ՝ մասնակցելու հայ-լեհական Վարշավյան բիզնես-ֆորումին, որին կմասնակցի նախագահը: Ռոբերտ Քոչարյանը, բացի ԼՀ նախագահից, կհանդիպի Սեյմի եւ Սենատի մարշալներին, Լեհաստանի հայկական համայնքին, կայցելի Օսվենցիմի ողջակիզման թանգարան, կմասնակցի այլ հանդիպումների: ՀՀ եւ ԼՀ միջեւ կստորագրվեն բարեկամության եւ համագործակցության հռչակագիր, երկակի հարկումից խուսափելու եւ զբոսաշրջիկության ոլորտին վերաբերող միջկառավարական համաձայնագրեր:

Կիրակի օրը Աջափնյակի համայնքում տեղի ունեցած ընտրական միջադեպերի հարցում նախագահը վճռական է. այդ դեպքերը «լկտի քրեական հանցագործություն են, եւ մեղավորներին պատժելիս որեւէ բացառություն չի արվի, իրենց քրեական ամբիցիաները բավարարել ցանկացող տիպերը կպատժվեն օրենքի ողջ խստությամբ»:

Բագրատ Ասատրյանը վերադարձավ Բանկերի ասոցիացիայից Հայներարտբանկ

Կենտրոնական բանկի հայաստանյան առաջին նախագահ Բագրատ Ասատրյանը, որի դերակատարումը ԿԲ կառույցի կայացման գործում անուրանալի է, այն եզակի պաշտոնյաներից էր, որ հրաժարական տվեց ԿԲ նախագահի պաշտոնից Ռոբերտ Քոչարյանի նախագահ ընտրվելուց հետո՝ հակառակ վերջինիս հավաստիացումների, թե նման քայլի հարկ չկա: Բագրատ Ասատրյանը զբաղեցրեց Բանկերի ասոցիացիայի նախագահի պաշտոնը, երբ Տիգրան Սարգսյանը զբաղեցրեց իր տեղը՝ դառնալով ԿԲ նախագահ: «Ազգին» հայտնի դարձավ, որ հուլիսի 12-ին Հայներարտբանկի ղեկավար Էդվարդ Արաբխանյանին շուրջ հնգամյա պաշտոնավարությունից հետո փոխարինում է Բագրատ Ասատրյանը: Փաստենք, որ այս բանկը Հայաստանի առավել նշանակալի կառույցներից է, որը սպասարկում է արտահանման եւ ներմուծման, արտաքին եւ ներքին առեւտրի ոլորտը, բավականաչափ ազդեցիկ առեւտրաարդյունաբերական ձեռնարկություններ:

Ն. Դ.

Ուղղում

Համակարգչային հիշողության խանգարման հետեւանքով հուլիսի 7-ի մեր երգիծանկարը տպարանային էջադրման մեջ է մտել հուլիսի 10-ի համարում լույս տեսած «Գառնիի ծոցը եւս սեփականաշնորհվեց» վերնագրով նյութի երգիծանկարի փոխարեն:

Ապավինում ենք ընթերցողների ներողամտությանը:

Աջափնյակում «սանձարձակություն, բացառիկ ցինիզմ եւ խուլիգանություն»

ՆԳ նախարար Սուրեն Աբրահամյանը գնահատում է ընտրությունները

Սկիզբը էջ 1

Ես հավաստացնում եմ՝ Վազգեն Սարգսյանը հարազատ եղբորը չի ների

Սուրեն Աբրահամյանը կանխավ լրագրողներին հայտնեց, որ Աջափնյակ համայնքի բնակչությանն անչափ հուզում է մի հարց, որն իրեն ուղղվել է կիրակի չկայացած բողոքի ցույցի ժամանակ. «Վարչապետը տեղյա՞կ է, թե՞ ոչ»: Աջափնյակի համայնքապետի պաշտոնակատար, մինչ այդ պատգամավոր դարձած նախկին համայնքապետ Պարույր Կարապետյանի տեղակալ եւ համայնքապետության թեկնածու Արծրուն Խաչատրյանի բոլոր կողմնակիցները միահամուռ պնդում են, որ Աշոտ Աղաբաբյանն իր համակիրների բանակով ամենուր շեշտել է. «Վազգենն ասել է, որ ես պիտի ընտրվեմ»: Սուրեն Աբրահամյանը ջերմեռանդ էր. «Ես հավաստացնում եմ, որ Վազգեն Սարգսյանը եղբորը չի ների: Նրա անունն անտեղի շահարկում են»: ՆԳ նախարարը վկայակոչեց նաեւ վարչապետի մամլո վարչության համահունչ հայտարարությունը:

Դեպքի մանրամասները հետեւյալն են. 13:00-ի սահմաններում ահազանգ է եկել թիվ 01/006 ընտրատեղամասից, որ մի խումբ անձինք ոմն Գեւորգի գլխավորությամբ (սույն Գեւորգը «Հրազդան» մարզադաշտի անվտանգության ծառայության աշխատակից Գեւորգ Թորանյանն է) ծեծել են քաղաքացիներ Սամվել Խաչատրյանին ու Հրաչիկ Թովմասյանին, որոնք Արծրուն Խաչատրյանի կողմնակիցներից են: 13:35-ին գրանցվել է երկրորդ ահազանգը «Արմենիա» հիվանդանոցից եւ 01/007 տեղամասից, ուր հրազենային վնասվածքներ են ստացել Ժիրայր Խաչատրյանն ու Հայկ Թորոսյանը: Ժիրայր Խաչատրյանը թեկնածու Արծրուն Խաչատրյանի եղբայրն է եւ վստահված անձը: Հրազենային կրակոցներն արձակել են ժամը 13:00-ի սահմաններում. դեռեւս չպարզված առանց պետհամարանիշերի արտասահմանյան ավտոմեքենաներով տեղամաս են եկել մի խումբ անձինք եւ կրակել՝ վիրավորելով Արծրուն Խաչատրյանի երկու վստահված անձանց: Ոստիկանությանը հաջողվել է տեղում ձերբակալել Արման Քոչարյանին: Ժամը 15:20-ի սահմաններում ահազանգ է ստացվել թիվ 0002 տեղամասից՝ համանման ձեռագրով՝ բակում խուլիգանություն սառը եւ տաք զենքերով: Այստեղ հրազենային վնասվածք է ստացել Արթուր Պետրոսյանը, դանակահարվել են Արմեն Սիմոնյանը, Մելսիկ Խաչատրյանը եւ Ռուբեն Երզնկյանը: Ըստ օպերատիվ տվյալների կրակել է ոմն Արման՝ իր ընկերների հետ: Տեղի ունեցածի հետեւանքով հիվանդանոց է տեղափոխվել 8 քաղաքացի:

Աշոտ Աղաբաբյանը պարբերաբար հիվանդանոցո՞ւմ է լինում

Սուրեն Աբրահամյանը շեշտեց իր առաջին քայլը՝ աշխատանքից հեռացվել է ՆԳ Մաշտոցի պետը, մնացյալների հանդեպ սկսված են ծառայողական քննություններ եւ նրանք կենթարկվեն կարգապահական տույժերի: «Ազգի» հարցին, թե հարցաքննության ենթարկվե՞լ է արդյոք Աշոտ Աղաբաբյանը, քանզի ամբաստանվող բոլոր մարդիկ «Հրազդանի» աշխատակիցներ են, ՆԳ նախարարը պատասխանեց վարանումով. «Ոչ, նա հիվանդանոցում է», ապա ավելացրեց, թե «նա պարբերաբար հիվանդանոցում է լինում»: «Ազգին», սակայն, հայտնի է, որ երեկ առավոտից մինչեւ երեկո Աշոտ Աղաբաբյանը գտնվել է իր շտաբում եւ հարցազրույց-ասուլիսներ է տվել լրագրողներին՝ ամբաստանելով Արծրուն Խաչատրյանին: Առգրավված «Պարաբելում» զենքն էլ, ըստ Ա. Աղաբաբյանի, Ժիրայր Խաչատրյանի զենքն է եղել, որից Արման Քոչարյանն օգտվել է ինքնապաշտպանության նպատակով:

ՆԳ նախարարը հորդորեց լրագրողներին եւ քաղաքացիներին դատավորի կեցվածք չընդունել. «Իրավաբանությունը չոր գիտություն է»: Կհաջողվի՞ արդյոք խմբավորել այս չորս գործերը եւ միավորել, դեռեւս վիճելի է, քանզի վկաները դեռեւս պետք է հաստատեն իրենց առաջին ցուցմունքները, իսկ Հայաստանում, ցավոք, կան բազմաթիվ նախադեպեր, երբ վկաները հրաժարվում են առավել վաղ կատարված պնդումներից: Սուրեն Աբրահամյանը չհերքեց, որ մինչ ընտրություններն ինքը ենթադրում էր լարվածության մասին, ուստի լրացուցիչ 150 ՆԳ աշխատակից, ավելի ուշ՝ ներքին զորքերի 300 զինվոր է ուղարկվել Աջափնյակ:

14 օր հետո, հուլիսի 25-ին, պետք է տեղի ունենան կրկնական ընտրություններ, կա՞ն արդյոք երաշխիքներ, որ Աշոտ Աղաբաբյանը եւ Արծրուն Խաչատրյանը չեն փորձի դարձյալ կոտրել քվետուփերը, քվեաթերթիկներ լցնել, մինչ ընտրություններն առեւանգել կնիքները, մի գիշերում փոխել ընտրատեղամասերը, ոչ ոքի հայտնի չէ: Միակ հայտնին այն է, որ Հայաստանում յուրաքանչյուր հաջորդ ընտրություն շատ ավելի քստմնելի է, քան նախորդը՝ ի հեճուկս բոլոր հավաստիացումների նախագահի, վարչապետի, ՆԳ նախարարի:

Այս մասին կարդալ նաեւ էջ 3

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

Կիրակի օրը Երեւանում Վարդավառի տոն էր, միաժամանակ, տարօրինակ զուգադիպությամբ, թաղապետի ընտրություններ մայրաքաղաքի «որբացած» չորս համայնքներում, որոնց թաղապետները մայիսի 30-ի ընտրություններից հետո համալրեցին ԱԺ պատգամավորների թիվը: Մալաթիա-Սեբաստիա, Նորք-Մարաշ եւ Դավիթաշեն համայնքներում, որտեղ ներ չի պարունակում, եւ ընտրությունների բացառապես թեկնածուների ընտանիքի անդամների եւ հարազատների հօգուտ նրանց տրված քվեներն արդեն իսկ երաշխավորում են հաջողությունը:

Իրավիճակն արմատապես այլ էր Աջափնյակի պարագայում, որի բոլոր 29 ընտրատեղամասերում միաժամանակ ընտրություններն անվավեր էին ճանաչվել ընտրությունների Աղաբաբյանի գլխավոր մրցակից, թաղապետի պաշտոնակատար Արծրուն Խաչատրյանի ընտրական շտաբում տեղի են ունեցել ահաբեկչական գործողություններ, «վանդալիզմ, զենքի եւ հրազենի, սառը զենքի եւ կաստետների կիրառում, ծեծկռտուք», հիմնականում Արծրուն Խաչատրյանի վստահված անձանց, նրա ընտրողների եւ որոշ տեղամասային հանձնաժողովների անդամների

ԿՐԱԿՈՏՆԵՐ

Աջափնյակն՝ առայժմ առանց թաղապետի

խորհրդային անցյալի անշառ ավանդույթով ընտրություններն անցան եզակի թեկնածուների շուրջ. ընտրությունը տոն էր եւ ուղեկցվեց Վարդավառի համար սովորական աշխույժ ջրարձակումներով, ինչն էլ, ըստ էության, ընտրողների կամքի ազատ արտահայտման միակ տեսանելի խոչընդոտն էր: Շատերը (հատկապես կանայք) թրջվելու սպառնալիքի տակ այդպես էլ չգնացին ընտրատեղամասեր՝ իրենց թանկագին քվեն «նվիրելու» առանց այդ քվեի էլ վստահաբար ընտրված թեկնածուներին: Ընտրողների մասնակցությունն, ըստ այդմ, երեւելի չէր. 15-20 տոկոսից ոչ ավելի, իսկ ընտրացուցակների հետ կապված խնդիրները հազվադեպ էին:

Երեւանի քաղաքային ընտրական հանձնաժողովը (ԵրՔԸՀ) երեկ ամփոփելու էր ընտրությունների նախնական արդյունքներն այդ համայնքներում, սակայն Դավիթաշենում՝ Սուրիկ Ղուկասյանի, Մալաթիա-Սեբաստիայում՝ Աղվան Գրիգորյանի, Նորք-Մարաշում՝ Վարագդատ Մկրտչյանի հաղթանակն անտարակույս է. Ընտրական օրենսգիրքը քվորումի հետ կապված սահմանափակում-օրը, ժամը 19-ին: ԵրՔԸՀ նախագահի տեղակալ Արտյոմ Մովսիսյանը եւ քարտուղար Անահիտ Բալասանյանը «Ազգին» տեղեկացրին, որ պատճառը ՀՀ Ընտրական օրենսգրքի 45-րդ հոդվածի ոտնահարումն էր. ժամը 15-ից սկսած ԵրՔԸՀ-ը բազմաթիվ ահազանգեր է ստացել ընտրատեղամասերում ծագած զանգվածային խժդժությունների մասին, ժամը 17:30-ին հանձնաժողովը հեռախոսագիր է ուղարկել Երեւանի ՆԳ վարչության պետին՝ խնդրելով միջոցներ ձեռնարկել հանձնաժողովների եւ նրանց անդամների անկաշկանդ գործունեությունն ապահովելու: Սակայն ՆԳ մարմինների միջամտությունը չի սանձել բորբոքված ընտրական կրքերը. համայնքի անխտիր բոլոր տեղամասերից ստացված արձանագրությունների հիման վրա, որոնց համաձայն տեղամասային հանձնաժողովի անդամների մեծամասնությունը, ահաբեկիչների ահից, լքել է հանձնաժողովները, ընտրություններն անվավեր են ճանաչվել:

ԵրՔԸՀ անդամ Արշակ Ազիզյանի հատուկ կարծիքում նշվում է, որ բազմաթիվ տեղամասային հանձնաժողովներում եւ թեկնածու Աշոտ նկատմամբ: Շտաբում, Ա. Ազիզյանի եւ նրա գործընկեր Ֆելիքս Գալստյանի վկայությամբ, «ակնառու վանդալիզմի» հետքեր կային, ներկաներից շատերը մարմնական վնասվածքներ ունեին:

«Ընտրական միջադեպերի» առթիվ հարուցված են քրեական գործեր: ՀՀ Ընտրական օրենսգրքի 133 հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն վերաքվեարկությունը Աջափնյակի համայնքում տեղի կունենա 14 օր հետո՝ հուլիսի 25-ին, թեկնածուների նույն կազմով: Մինչ այդ արձանագրենք, որ Հայաստանում նորմալ (ազատ, արդար, թափանցիկ, անմիջական) ընտրություններ անցկացնելու միակ երաշխիքը խորհրդային ընտրական ավանդույթներին հիմնավորապես վերադառնալն է՝ մեկից մեկին ընտրելու պարզ, անվտանգ եւ անգլխացավանք (ստուգված) «տեխնոլոգիայով»: Այլապես տեղական ինքնակառավարման մարմինների աշնանային ընտրությունները փորձանք կդառնան գլխներիս, մանավանդ, եթե հաշվի առնենք, որ թեկնածուները գրեթե բացառապես թաղային հեղինակություններ կլինեն...

ԼՈՒԻԶԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՍԵՎԱՆ

Խեցգետնի որսը՝ ձկնագողության փոխարեն

Սեւանում ձկնորսությունը ժամանակավորապես դադարեցնելու բնապահպանության նախարարության որոշումը խախտվում է. ապացույցը Երեւանի շուկաներում ձկան անարգել վաճառքն է:

Սեւանի հիմնախնդիրներով հետաքրքրվողները թերեւս հիշում են, որ վերջերս հրապարակվեց բնապահպանության նախարար Գեւորգ Վարդանյանի որոշումը՝ լճում որսը 10 ամսով դադարեցնելու վերաբերյալ: Պատճառը լճի բնական պաշարների անխնա շահագործումն է, ինչը կարող է հանգեցնել աղետի, եթե ձկնատեսակներին չտրվի ազատ բազմանալու հնարավորություն: Նախարարության կողմից ցելելու է Սեւանի մերձակա գյուղերը՝ բնակչությանը հանդիպելու:

Ներկայումս 25 լողամիջոց ապօրինի մուտք է գործում լիճ, եւ, ըստ ամենայնի, ձկնորսները պատասխանատվության ենթարկվելու որեւէ վախ չունեն: ՆԳՆ ներկայացուցիչն առաջարկեց փոքր-ինչ փոխել գործելակերպը, այսինքն՝ ոչ թե անհատապես հետապնդել ձկնորսներին, այլ՝ վերահսկել շրջակա ավտոճանապարհները,

1996-ին իրականացված նախորդ նմանօրինակ արգելքի հետեւանքով էր, որ վերջին 2-3 տարիների ընթացքում ձկնորսներն անարգել ու առանց որսի պակաս զգալու զբաղվում էին իրենց գործով: Սակայն անընդհատ սպառողի հոգեբանությունը մեր ձկնորսներին այնքան է վարակել, որ 10-ամսյա ժամկետն էլ նրանց չափազանց երկար թվաց՝ անգամ, եթե այդ մի քանի ամիսներից է կախված հաջորդ տարիների իրենց ապրուստը: Փաստերով ասած՝ ձկնագողությունը Սեւանում շարունակվում է, չնայած բնապահպանության նախարարության արգելքին ու օրինազանցությունը կանխելու ջանքերին՝ ընդհուպ ՆԳ նախարարության, Գեղարքունիքի մարզպետարանի, «Սեւան» ազգային պարկի եւ այլեւայլ կառույցների ներգրավումը հիշյալ ծրագրի իրականացմանը:

Տագնապահարույց այդ իրողությունը, որի դեմ նախարարությունը պայքարում էր շուրջ մեկ ամիս, ի վերջո պատճառ հանդիսացավ Գեւորգ Վարդանյանի նախաձեռնությանը՝ հրավիրելու հրապարակավ խորհրդակցություն՝ վերը նշված կառույցների մասնակցությամբ: Արձանագրելով ձեռքբերումները՝ որսագողերի համատարած առգրավումը, տարածքների հնարավորինս վերահսկումը, ձկնագողերի դեմ արդեն 9 քրեական գործերի հարուցումը, նախարարն առաջարկեց անդրադառնալ թերացումներին: Սեւանի տարածքում հսկողությունն ուժեղացնելու նպատակով համապատասխան համաձայնագիր էր ստորագրվել ՆԳ նախարարի, պրն Վարդանյանի եւ Գեղարքունիքի մարզպետի միջեւ: Վերահսկումն իրականացնելու էր նաեւ «Սեւան» ազգային պարկը: «Ընդհանուր առմամբ տարածքը պահպանված է. ձկնագողության ընդհատակյա շարունակողները հիմնականում Նորադուզի ձկնորսներն են», արձանագրեց նախարարը, հայտնելով, որ այսուհետ յուրաքանչյուր շաբաթ այ-քանի որ ձուկը հիմնականում Երեւան է բերվում Չարենցավանի ավտոբուսով, իսկ մինչ այդ ձկնագողերը հատուկ պայմանավորված վայրերում որսը հանձնում են գնորդին: Թե ինչու ձկնագողերին նավակներով չեն հետապնդում հենց լճում, օրինազանցությունը կատարելիս, ՆԳՆ ներկայացուցիչը պատճառաբանեց՝ նրանց լողամիջոցներն ավելի կատարելագործված են եւ՝ ավելի արագընթաց: Երեւում է՝ մեր ձկնագողերը բավականաչափ զորեղ են, մանավանդ, հատկապես եթե հաշվի առնենք, որ, ըստ պաշտոնական տվյալների, նրանց մեծ մասը թմրամոլներ ու հարբեցողներ են, եւ իրենց իսկ համագյուղացիները կողմ են նրանց հանդեպ պատժամիջոց կիրառելուն: Իսկ պատժամիջոցը չի խանգարի թեկուզ եւ այն պատճառով, որ բռնագրավվեն մշտապես նրանց ձեռքին առկա զենքն ու զինամթերքը: Այնուամենայնիվ տարօրինակ կլինի, եթե պետական կառույցների այսպիսի միավորման արդյունքում էլ անպատիժ դուրս սողոսկեն արդեն իսկ անվանապես հայտնի ձկնագողերը՝ միայն այն պատճառով, որ նրանց մեղքն առայժմ փաստացիորեն անապացուցելի է:

Միաժամանակ նախարարը, ինչպես կարելի է եզրակացնել, այս պարագայում նպատակահարմար չի գտնում կտրուկ միջոցներ կիրառել ձկնագողերի հանդեպ՝ հարցը դեռեւս թողնելով խաղաղ բացատրությունների փուլում: Հաշվի առնելով, որ ձկնորսությունը գյուղական շատ ընտանիքների համար ապրուստի միջոց է՝ բնապահպանության նախարարը փոխհամաձայնության յուրատեսակ որոշում ընդունեց. «եթե ձկնագողությունը դադարեցնեն, միայն խեցգետնի որսը պաշտոնապես կթույլատրեմ», ասաց նա: Մնում է հույսով սպասել, որ մեր ձկնագողերն առաջիկայում կարձագանքեն այս գթասիրտ որոշմանը:

[illegible] ԲԱԲԱՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

63-րդ ընտրատարածքում վերաքվեարկություն էր

Ընտրացուցակներում փոփոխություններ արվել չէին, բայց դրանց խնդիրը մնում էր

Ազգային ժողովի ընտրությունների Գյումրիի 63-րդ մեծամասնական ընտրատարածքում հուլիսի 11-ին վերաքվեարկություն էր: Ինչպես հայտնի է, մայիսի 30-ի ընտրության արդյունքներն այստեղ Սահմանադրական դատարանն անվավեր էր ճանաչել: Այն ժամանակ այս ընտրատարածքում պատգամավոր էր գրանցվել կոմունիստ, Գյումրիի լոկոմոտիվային դեպոյի պետ Մարզպետունի Մարգարյանը: Իսկ բողոքողը եղել էր մեկ այլ թեկնածուի՝ գարեջրի գործարանի տնօրեն Սամվել Բալասանյանի ընտրաթիմը: Ակնհայտ էր, որ այս անգամ եւս հիմնական պայքարը կծավալվի հենց նշված երկու թեկնածուների միջեւ:

Մայիսի 30-ի 13-ի փոխարեն այս անգամ ընտրատարածքի քվեաթերթիկներում նշված էր պատգամավորության ընդամենը 6 թեկնածուի անուն, որոնցից 2-ն էլ, թեկուզ ուշացումով, հրաժարվել էին պայքարից: Փոփոխություններ էին կատարվել նաեւ հանձնաժողովների, մասնավորապես Շիրակի մարզային ընտրական հանձնաժողովի կազմում, որն այժմ գլխավորում է ՀՀՇ ներկայացուցիչ, նախորդ մարզային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Մուրադ Գրիգորյանը: Վերաքվեարկության օրը մենք հասցրինք լինել ընտրատարածքի 14 տեղամասերից 8-ում: Դրանցից առաջինը 22-րդ տնակային դպրոցում տեղավորված 1192 քվեակիր ընտրատեղամասն էր: Գլխավորը, ինչից զրույցի ժամանակ բողոքեց տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Աննա Վելիկյանը, դարձյալ ընտրացուցակներն էին: Ըստ նրա, դրանցում աղավաղումները, անունների եւ ազգանունների սխալները, պատին փակցված ցուցակների եւ հանձնաժողովին տրամադրված ցուցակների անհամապատասխանությունները դարձյալ շատ էին: Մարզպետունի Մարգարյանի վստահված անձ Վանիկ Նալչաջյանը նշեց, որ, օրինակ, ցուցակի 48, 635 համարները մահացածների անուններ են: Կային հատկապես տնակներում ապրող ընտրողներ, որոնք նախորդ անգամ այստեղ քվեարկել էին, բայց այս անգամ կամ ցուցակում չկային, կամ լինելով հանդերձ՝ հիմնական հաշվառման հասցեի անհամապատասխանության պատճառով նրանց թույլ չէր տրվում քվեարկել: 2486 ընտրող ունեցող այս տեղամասում կար ընդամենը 2 քվեախցիկ, ինչը երբեմն մարդկանց կուտակումների, ժխորի պատճառ էր դառնում՝ գումարվելով հանձնաժողովում առանց այն էլ նկատվող ներքին լարվածությանը: Մեծ աղմուկ բարձրացավ, երբ այստեղ ընտրող տարիքով, բայց ոչ ծեր մի կին քվեաթերթիկն արկղը գցելուց առաջ բացեց եւ ցույց տվեց դրա մոտ կանգնած հանձնաժողովի անդամին: Հանձնաժողովի նախագահը քիչ հետո նրան թույլ տվեց քվեարկված թերթիկն այնուամենայնիվ գցել քվետուփի մեջ, իսկ ընտրողի հեռանալուց հետո միայն հայտարարեց, թե նա քվեարկել էր Մարգարյանի օգտին, ուստի վերջինիս հաշվով 1 ձայն անվավեր կճանաչվի: Զարմանալի տրամաբանություն...

Բոլոր տեղամասերին առանձին չանդրադառնալու համար ասենք, որ դրանց ներսում քվեարկության կարգի կոպիտ խախտումներ սովորաբար չէին նկատվում: Շատերն ասում էին, որ հիմնական «աշխատանքը» (այդ թվում ընտրողներին ավտոբուսներով ու միկրոավտոբուսներով տեղամասեր բերելը) կատարվում է դրսում: 1186-րդ ընտրատեղամասում տեղական դիտորդ Մարիամ Զաքարյանը, 1183-րդի ընտրական հանձնաժողովի անդամ Սերուժան Հովսեփյանը նշեցին, թե վերջին երկու շաբաթների կամ հենց վերաքվեարկության օրվա ընթացքում թեկնածուներից մեկի մարդիկ առատորեն կաշառել են ընտրողներին... ինչը հարկ եղած դեպքում կարող են վկայել:

Վերադառնալով ընտրացուցակներին, ասենք, որ թեեւ քիչ, բայց կային տեղամասեր, որտեղ դրանք որոշակի չափով բարելավված էին: 27-րդ դպրոցում գտնվող տեղամասում նույնիսկ վերաքվեարկության նախորդ օրը քաղաքապետարանից ստացվել էր մահացածների, զինծառայողների, տվյալ տեղամասի ընդգրկման տարածքում չբնակվողների եւ կրկնվող 65 անուն-ազգանուն՝ դրանք քվեարկության ցուցակից հանելու խնդրանքով:

Վերաքվեարկության արդյունքներն ամփոփվում են: Ըստ նախնական տվյալների, այս անգամ ավելի շատ ձայներ ստացել եւ 63-րդ ընտրատարածքից ԱԺ պատգամավոր է ընտրվել Սամվել Բալասանյանը:

Գ. Մ.

ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶ

Համլետ Սարդարյանը՝ Սպիտակի քաղաքապետ

Հուլիսի 10-ին կայացավ Սպիտակի քաղաքապետի ընտրությունը: Առաջադրված էին երկու թեկնածուներ՝ Լոռու մարզպետարանի գյուղատնտեսության եւ բնապահպանության վարչության պետ Վոլոդյա Քունիաթյանը եւ Սպիտակի քաղաքապետի պաշտոնակատար Համլետ Սարդարյանը: Հավաքելով առավելագույն ձայներ՝ Սպիտակի քաղաքապետ ընտրվեց Համլետ Սարդարյանը: Ընտրազանգվածի 9 հազար 705 ընտրողից ընտրություններին մասնակցեցին 5 հազար 115-ը: Թեկնածուների օգտին տված ձայների ընդհանուր թիվը 4 հազար 524 էր: Վոլոդյա Քունիաթյանն ստացավ 1914 ձայն, Համլետ Սարդարյանը՝ 2 հազար 610:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻՆԱՍՅԱՆ,
Վանաձոր

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Մենք բանասեր չենք, տվեք մեզ ժուռնալիստական կրթություն եւ ֆակուլտետի կարգավիճակ

Արձագանքելով հրապարակմանը

Պետհամալսարանի ժուռնալիստիկայի բաժինն ավարտելուց ութ տարի անց այցելեցի հարազատ ֆակուլտետ։ Առիթը «Ազգի» հունիսի 25-ի համարում տպագրված հեղինակիս մի հրապարակումն էր՝ «Տարբերակվելու մոլուցք, բայց որակի հաշվին», որում անդրադարձել էինք մասնավոր բուհերում ուսուցման խնդրին եւ մասնավորապես «միջազգային ժուռնալիստիկա» կոչվող «ֆակուլտետներին»՝ զուգահեռներ անցկացնելով պետհամալսարանի ժուռնալիստիկայի բաժնի հետ։ Ժուռնալիստիկայի ամբիոնի վարիչ Գառնիկ Անանյանն արձագանքեց հրապարակմանը՝ համաձայնելով հրապարակման մեջ տեղ գտած ժուռնալիստիկայի բաժինը «չգոհացրեց մեզ նորաբաց բաժնի առաջին ուսանողներիս» արտահայտությանը, սակայն դժգոհեց «հաջող շրջանավարտներին» արտահայտությունից։ Ժուռնալիստիկայի ամբիոնի վարիչը հրավիրեց անձամբ ծանոթանալու, թե որքան բան է արված «հաջող շրջանավարտների» համար, որոնք, պետք է որ դժգոհելու առիթ չունենան։

Ուսուցումը ժուռնալիստիկայի բաժնում

Բաժնին հպանցիկ ծանոթանալուց հետո խոստովանեցի, որ տեսածս իմ ուսումնառության տարիների հետ գրեթե ընդհանրություն չունի։ Տասը տարի առաջ ժուռնալիստիկայի բաժնում մեզ սղագրություն ու մակետ կազմել էին ուսուցանում, որը տեխնիկական հագեցվածության մեր ժամանակաշրջանում ամենեւին պետք չէր։ Երբ աշխատանքի անցա, այդ ամենը իրականացվում էր ձայնագրիչով ու համակարգիչով, եւ ես, իրավամբ, կարող էի ափսոսել վատնած ժամանակի համար։ Նախանձում եմ ներկայիս ուսանողներին, որոնք կավարտեն համակարգչին ու ժուռնալիստիկայի ժամանակակից տեխնիկային ծանոթացած, եթե ոչ լիարժեք յուրացրած։ Ժուռնալիստիկայի բաժնի հեռուստատեսության եւ ռադիո մասնագիտացումների համար ուսանողներն ունեն տեսախցիկներ, լուսանկարչական, ռադիոձայնագրման սարքավորումներ եւ այլն։

Ժուռնալիստիկայի ամբիոնում սպասում են Բոստոնի համալսարանի պատվիրակությանը, որը 43 հազար դոլարի արժողությամբ ռադիո եւ հեռուստատեսային սարքավորումներ պետք է բերի։ Համաձայն նախատեսվածի, աշնանը ուսանողներն իրենց գործնական պարապմունքները կանցկացնեն սեփական հեռուստա եւ ռադիո ստուդիաներում, կունենան իրենց եթերը։ Պրն Անանյանի ասելով, տպագիր մամուլի մասնագիտացման ուսանողների համար լավագույն ձեռքբերում կլինի սեփական տպարան ունենալը, որի համար մտադիր են դիմել Բոստոնից ժամանող հյուրերին, որոնց հետ համագործակցության պայմանագիր ունեն։ Համաձայնագրի մաս է կազմում նաեւ դասախոսական կադրերի վերապատրաստումը 6 հոգի կմեկնեն ԱՄՆ, իսկ նրանց դասախոսները կաշխատեն Երեւանի պետհամալսարանում։

Այս ամենը ժամանակակից տեխնիկային առնչվելու մասին, սակայն կա նաեւ ուսուցման տեսական կողմը, որն առավել կարեւոր է եւ մեր նախորդ հրապարակման մեջ խոսել ենք դասախոսական ոչ բավարար կադրերի մասին։ Գառնիկ Անանյանը տեղեկացրեց, որ հնարավորինն արված է բաժինը ժուռնալիստիկայի մասնագետ լավագույն կադրերով ապահովելու ուղղությամբ, բացի այդ, ժուռնալիստիկայի բաժինն արդեն իսկ դասախոսական կադրեր է պատրաստում։ Աշնանը երեք թեկնածուական թեզ կներկայացվի պաշտպանության։ Ուսուցման առումով նույնպես փոփոխություններ կան, խորացված օտար լեզվի ուսուցման շնորհիվ ուսանողները կարողանում են արտասահմանյան ժուռնալիստական գրականությունից օգտվել։ Բացի այդ, մասնագիտական գրականությունը թարգմանվում ու հրատարակվում է։ Իսկ ժուռնալիստիկայի բաժնի ուսանողները, միեւնույն է, դժգոհ են ավարտում։

Ժուռնալիստիկան իբրեւ գիտություն չի ընկալվում

Չնայած ժուռնալիստիկայի ամբիոնի վարիչը համաձայն չէ այդ ձեւակերպմանը, սակայն նյութը գրելիս օգտվեցի խմբագրությունում գտնվող ժուռնալիստիկայի բաժնի ուսանողների ներկայությունից եւ մեկ անգամ էլ հարցրեցի նրանց կարծիքը։ Ավարտելով բակալավրի աստիճանով, ուսանողուհիները դժգոհ էին իրենց ստացած կրթությունից։ Մի շարք առարկաների անօգուտ եւ անպետք լինելու վերաբերյալ մեր տեսակետները համընկնում էին։ Ուսանողուհիները ավելորդ չհամարելով դրանց ուսուցումը, շեշտում էին, որ անհաջողությունը ուսուցման մեթոդիկա, ծրագիր չունենալով է պայմանավորված։ Սակայն, շատ հարցերում մենք տարակարծիք էինք, որի պատճառն աշխարհայացքի ընդլայնման այսօրվա ուսանողի մտածելակերպի ու պահանջների, չափանիշների սահմանման մեջ է։ Նա գոհ չէ իր ստացած կրթությունից, որովհետեւ եվրոպական լրագրության չափանիշներին առնչվելով, գիտելիքների պակաս է զգում։ Այս իմաստով լավ է, որ դժգոհում է իր կրթությունից եւ ուսումն ավարտված չի համարում։ Վատ է, որ համալսարանն ավարտելով իրեն աշխատանքի պատրաստ չի համարում, թեեւ ոչ բոլորն են այդպես մտածում։

Ուսանողները դժգոհ են նաեւ բաժնի կարգավիճակից եւ ընդվզում են «բանասեր» բնորոշման դեմ։ Ժուռնալիստական կրթության մասին նրանց պատկերացումները բոլորովին այլ են, եւ գտնում են, որ ժուռնալիստիկան բանասիրական ֆակուլտետից դուրս պետք է դնել (Գառնիկ Անանյանը տեղեկացրեց, որ մի հավաքի ժամանակ համալսարանի ռեկտորը խոստացել է ժուռնալիստիկային ֆակուլտետի կարգավիճակ շնորհել)։ Ամբիոնի վարիչը նույնպես հաստատեց, որ բուհական շրջանակում ժուռնալիստիկան իբրեւ գիտություն չի ընկալվում, դիտում են բանասիրության շարունակություն, հավելված։ Առաջընթացի համար հարկադրված էր մի շարք պատնեշներ հաղթահարել։ Համաձայն ենք նրա հետ, որ ամեն կիրթ մարդ դեռեւս լրագրող չէ, եւ գրագետ լինել դեռեւս չի նշանակում լրագրող լինել։ Այս է մեր մամուլի նահանջի պատճառներից մեկը։

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«Էս իմ սարն է, էս իմ ծառն է...»

Ընտանեկան-տարածքային վեճի հանգուցալուծումն, ինչպես միշտ, ի վնաս թույլի՞

Քաղաքացիական գործերով վեճերը, որ խորհրդային քիչ թե շատ գործուն կարգուկանոնի տարիներին էլ դատարանից դատարան էին «ճամփորդում», հետխորհրդային ամենաթողության եւ վայրի շուկայի ներխուժման հետ Հայաստանում ամրապնդված նյութապաշտության պայմաններում ավելի ու ավելի են չարչրկվում՝ երբեմն նույնիսկ մերձավորին տանից քշելու արտառոց դրսեւորումներով, որոնցից մեկին առնչվեցինք վերջերս. կենսաթոշակառու Ռիմա Սուքիասյանն «Ազգին» էր դիմել անսովոր՝ հարազատ զավակից իրեն «պաշտպանելու» խնդրանքով։ 64-ամյա կինն այսօր ապրելու տեղ չունի. որդու պահանջով, Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարանի «ողորմածությամբ» վտարվել է Արաբկիրի 51 փ. թիվ 12 տան 2-րդ հարկի 18,9 քմ մակերես ունեցող իր սենյակից, ուր 26 կոմիսարների շրջանի ժողդատարանի վճռի համաձայն բնակտարածության օգտագործման իրավունքով ապրում էր 1977 թ.-ից՝ ամուսնալուծվելուց հետո։

Տունը Սուքիասյանի ամուսնու հոր, նրա մահից հետո՝ 1987 թ.-ից, կտակի ժառանգման իրավունքով, ամուսնու եղբոր սեփականությունն էր մինչեւ 1994 թ., երբ Սուքիասյանի որդին՝ ՆԳ Արաբկիրի բաժնի պահակային ծառայության աշխատակից Արմեն Գաբրիելյանը որոշում է գնել տան առյուծի բաժինը՝ հորեղբոր հետ կնքելով առուծախի մի պայմանագիր, որի համաձայն Վահրիճ Գաբրիելյանը եղբորորդուն՝ Արմեն Գաբրիելյանին է վաճառում բնակելի տան 1/2-ը։ Պայմանագրում նշված վաճառքի գումարը՝ 5000 դրամ, խորհրդանշական է. իրականում տան խնդրո առարկա մասնաբաժնի դիմաց վճարվել է մեկ օգտագործված «Ժիգուլի» ավտոմեքենա, որ, կարծում ենք, նույնպես խորհրդանշական է թե՝ այսօրվա, թե՝ 1994 թ. գործող գների չափանիշով։ Պայմանագրում մի էական հակասություն է առկա, որ հարցականի տակ է դնում փաստաթղթի օրինականությունը. պայմանագրում նշված 1/2-ը, պարզվում է, ամենեւին էլ բնակելի տան 1/2-ը չէ, այլ 2/3-ից ավելին՝ 12,2 եւ 18,9 քմ, 2-րդ, 18,0 եւ 11,1 քմ բնակելի տարածքներ առաջին հարկում (ընդամենը 60,12 քմ) եւ 8,7, 3,7 եւ 10,2 քմ օժանդակ նկուղային տարածքներ, մինչդեռ կտակի ժառանգության իրավունքի վկայագրի համաձայն, բնակելի տարածքը 87,2 քմ է։

Վաճառված սենյակների թվում է 26 կոմիսարների շրջանի ժողդատարանի 1977 թ. վճռով բնակության իրավունքով Արմեն Գաբրիելյանի հորը (սեփականատիրոջ եղբորը) հատկացված 18,0 ք մ տարածքը եւ բնակարանային վեճի հիմնական առարկան՝ Ռիմա Սուքիասյանի 18,9 քմ սենյակը, որ, ինչպես հետեւում է Վահրիճ Գաբրիելյանի՝ 1997 թ. մայիսին գործարքը մասնակիորեն անվավեր ճանաչելու խնդրանքով Արաբկիրի ժողդատարանին ուղղված հայցադիմումից, առուծախի առարկա լինել չէր կարող, քանզի բնակության իրավունքով հատկացված էր Սուքիասյանին եւ միայն իր անուշադրության հետեւանքով է հայտնվել եղբորորդու հաշվեկշռում։ Նկատենք, որ հատկապես այդ չարաբաստիկ 18,9 քմ տարածքն է խախտում վաճառված եւ սեփականատիրոջ տնօրինության տակ մնացած բաժնեմասերի՝ պայմանագրում նշված «հիսուն-հիսուն» (1/2) հարաբերակցությունը. եթե այդ տարածքը չվաճառվեր, Արմեն Գաբրիելյանն այսօր իսկապես կտնօրիներ բնակելի տան ուղիղ կեսը։

1998՝թ. սեպտեմբերին (գործը, Արմեն Գաբրիելյանի «նախաձեռնությամբ», շարունակաբար ձգձգվել է) մեկ այլ (լրացուցիչ) հայցադիմումով Վահրիճ Գաբրելյանը խստացրել է պահանջը՝ գործարքը խաբեություն եւ չարամիտ համաձայնություն որակելով եւ խնդրելով անվավեր ճանաչել առուծախի պայմանագիրը՝ իր շահերի ակնհայտ ոտնահարման պատճառաբանությամբ։ Հայցադիմումում վկայակոչվում են ՀՀ նախկին քաղաքացիական օրենսգրքի 55, 56 եւ 57 հոդվածները. 55 հոդվածի համաձայն գործարքն անվավեր է ճանաչվում գործունակ, բայց գործարքը կնքելու պահին իր գործողությունները ղեկավարելու անընդունակ, 56 հոդվածը՝ էական նշանակություն ունեցող մոլորության տակ գտնվող քաղաքացու հայցով (Վահրիճ Գաբրիելյանը Երեւանի քաղգործկոմի առողջապահության վարչության հոգեբուժական դիսպանսերի 02.10.97 թ. տեղեկանքի համաձայն տառապում է «օլիգոֆրենիա» (տկարամտություն) հիվանդությամբ եւ 1977 թ.-ից հաշվառման մեջ է), 57 հոդվածը՝ խաբեության կամ չարամիտ համաձայնության պարագայում։

Մեծ ուշացումով՝ 1999 թ. հունիսի 2-ին գործը լսվել է ժողդատավոր Ս. Հովսեփյանի նախագահությամբ եւ ավարտվել հիմնական եւ հարակից հայցվորների՝ Վահրիճ Գաբրիելյանի եւ Ռիմա Սուքիասյանի «շռնդալից» պարտությամբ. դատարանն անհիմն է համարել հիմնական եւ լրացուցիչ հայցադիմումները՝ բավարարելով Արմեն Գաբրիելյանի հակընդդեմ հայցը՝ հարազատ մորն «իրեն պատկանող սենյակից» վտարելու պահանջով։ Պատճառաբանությունը հետեւյալն է. առուծախի պայմանագիրն օրինական է, հայցվորի՝ հոգեկան հիվանդության պատճառով իր գործողությունների իմաստը չհասկանալու փաստարկն՝ անհամոզիչ, քանզի «տկարամտությունը չի ուղեկցվում քննադատական կարողությունների կորստի խանգարումներով, չի զրկում նրան բավարար չափով պրակտիկ-կենցաղային հիմնական հարցերում կողմնորոշվելու հնարավորությունից։ Անհիմն է նաեւ Ռ. Սուքիասյանի պատճառաբանությունը, թե իր եւ որդու միջեւ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել, որ գործարքը կնքելուց հետո ինքը պետք է շարունակի ապրել վիճելի սենյակում, քանի որ նա չկարողացավ այդ փաստը հաստատող որեւէ ապացույց ներկայացնել»։ Նշվում է, որ մոր եւ որդու փոխհարաբերությունները լարված էին եւ (իբրեւ եզրափակիչ ակորդ), որ գործարքը վիճարկելու վաղեմության ժամկետն, ի հավելումն, բաց է թողնված։ (Այդ դեպքում անհասկանալի է, թե հայցադիմումն ինչու է քննության առնվել)։ Ի դեպ, Ռիմա Սուքիասյանի դիմում-բողոքների, հայցադիմումների եւ փաստաթղթերի հավաքածուում դատարանին ուղղված բազմաթիվ դիմումներ կան, որ 1995-ից ի վեր, տարբեր պատճառաբանություններով, ընթացք չեն ստացել։

Ինչեւէ, դատարանը որոշել է «Ռիմա Սուքիասյանին վտարել Արաբկիրի 51 փ. թիվ 12/1 տանից եւ բնակեցնել Վահրիճ Գաբրիելյանի սեփականությունը հանդիսացող թիվ 12 տունը»։ Եթե Սուքիասյանին վտարելու վճիռը զուտ ձեւական առումով (մի կողմ դնելով հարցի բարոյական կողմը եւ իրավական նրբերանգները) ինչ-որ չափով դեռ կարելի է «մարսել», ապա Վահրիճ Գաբրիելյանին ըստ էության օտար մարդուն (խորթ եղբոր «նախկին» կնոջը) իրեն պատկանող 27 ք մ տարածքում բնակեցնելու որոշումը իրավական ոչ մի նորմում չի տեղավորվում. դատական վճռում չի վկայակոչվում Ռիմա Սուքիասյանին բնակտարածություն հատկացնելու որեւէ գրավոր պարտավորություն Գաբրիելյանի կողմից։ Այս պարագայում դատավորը, չգիտես ինչու, չի նկատել «այդ փաստը հաստատող որեւէ ապացույցի» բացակայությունը։ Դատավորին չի հետաքրքրել նաեւ, թե Ռիմա Սուքիասյանն ինչո՞ւ է ստորագրել տանից զրկվելու վտանգով հղի «համաձայնագիրը», որով նա փաստորեն հրաժարվել է բնակության իրավունքից. մի՞թե Վահրիճ Գաբրիելյանի 4 հոգուց, այդ թվում 2 մանկահասակ երեխաներից կազմված ընտանիքի համար անգամ սուղ 27 ք մ տարածքում անկյուն հյուրի կարգավիճակով բնակվելու անորոշ (ամեն րոպե փողոցում հայտնվելու) հեռանկարը։ Բնակտարածության օգտագործման իրավունքը զոհաբերելու ի՞նչ շահ կարող էր ունենալ այսօր վտարման փաստի առաջ կանգնած թոշակառու կինը, եթե ոչ, ինչպես ինքն է պնդում, «1977 թ. ժողդատարանի վճռով հանդերձ» իր որդու տարածքը տեղափոխվելու բնական ցանկությունը։

Միակողմանի չլինելու համար զրուցելով «հակամարտության» երկրորդ կողմի՝ Արմեն Գաբրիելյանի հետ, այս հարցի պատասխանն այդպես էլ չստացանք։ Ըստ նրա, հորեղբայրը խոստացել էր «մի բան անել», օրինակ, վաճառել իր սենյակը եւ եղբոր կնոջն ապահովել բնակարանով, սակայն անբարեկարգ, կասկածելի կոմունալ հարմարություններով այդ տարածքը վստահաբար նման հնարավորություն չի ընձեռում։ Անշուշտ, Արմեն Գաբրիելյանը մորից դժգոհելու պատճառներ կարող էր ունենալ եւ ունի (այլապես ներընտանեկան այս «խոցը» չէր ընդարձակվի), մասնավորապես պնդում է, որ անընդմեջ դիմում-բողոքներով մայրը վարկաբեկել է իրեն աշխատավայրում եւ հարեւանների շրջանում։ Սակայն 23 տարի իրեն պահած-մեծացրած կնոջը (եթե նույնիսկ մայրը չլիներ) փողոց նետելու իրողությունը, կարծում ենք, արդարացում չունի։ Ավելացնենք, որ հոր՝ Սերյոժա Գաբրիելյանի հետ Արմեն Գաբրիելյանը նորմալ հարաբերությունների մեջ է, սակայն հայրը նույնպես բնակվում է ոչ թե իրեն հատկացված 18 քմ-ի վրա, այլ՝ ... եղբոր օժանդակ տարածքում (միջանցքում)։ Արմեն Գաբրիելյանը չգիտես ինչու վստահ է, որ մեկ «Ժիգուլիի» դիմաց իրեն վաճառելով տան մեծ մասը, հորեղբայրն ի հավելումն պարտավոր է ապաստան տալ հորն ու մորը։

Ընտանեկան-տարածքային այս վեճում բացարձակ մեղավորների եւ բացարձակ անմեղների որոնումներից ձեռնպահ մնալով, այնուամենայնիվ, համոզված ենք, որ խնդրի դատական հանգուցալուծումն օբյեկտիվորեն հաշվի չի առել Ռիմա Սուքիասյանի եւ Վահրիճ Գաբրիելյանի շահերը։ «Ազգը» կհետեւի դատական գործընթացի շարունակությանը եւ հույս ունի, որ վերաքննիչ դատարանը հաշվի կառնի առաջին ատյանի դատարանի վճռում տեղ գտած բացթողումները։

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ԻՍՐԱՅԵԼ

Մի՞թե կարգավորվելու է միջինարեւելյան հակամարտությունը

Կամ մնալո՞ւ է Բարաքն իր խոսքի տերը

Իսրայելի «Աշխատանք» կուսակցության առաջնորդ Էհուդ Բարաքի գերակշիռ հաղթանակով «զգուշավոր լավատեսություն» սփռեց Միջին Արեւելքի եւ միջազգային շահագրգիռ մայրաքաղաքներում: Որակական այս նոր մթնոլորտը պայմանավորված էր նախ աջակողմյան «Լիկուդի» ղեկավար Նաթանյահուի ծայրահեղական իշխանության անկումով, ինչպես նաեւ նորընտիր վարչապետի քաջալերող խոստումներով՝ արաբ հարեւանների հետ ընդհատված բանակցությունները միաժամանակ վերսկսելու մասին:

Այնուհանդերձ, ռազմատենչ անցյալով Բարաքի համար ամենադժվարը խաղաղության հասնելն է լինելու, ինչի պատճառով 1995 թ. սպանվեց նրա կուսակից, նախկին վարչապետ Իցհակ Ռաբինը, երբ սիրիացիներին խոստացավ վերադարձնել Գոլանի գրավյալ բարձունքները: Իմիջիայլոց, Կնեսեթի իր ճառում Բարաքն օգտագործեց Սիրիայի նախագահ Հաֆեզ Ասադի «քաջերի խաղաղություն» հորդորական բառերը, որոնք 1994 թ. նախագահ Քլինթոնին հանդիպելիս նա հնչեցրել էր իբրեւ խաղաղության պատրաստակամության վերահավաստում:

Չնայած Բարաքը շեշտել է, թե Իսրայելը վերակենդանացնելու է միաժամանակյա երկխոսությունն արաբական բոլոր ճակատներում, բայց եւ այնպես պաղեստինցիները մտավախություն ունեն, որ դա բացասաբար կանդրադառնա իրենց սկսած բանակցային եւ գործնական քայլերի վրա: Եվ դրա առաջին նշանն արդեն իսկ առկա է: Հուլիսի 10-ին Եգիպտոսի նախագահին հանդիպելիս, Բարաքը ցանկություն է հայտնել շրջանցել «Ուայ գետի» համաձայնագիրը՝ միանգամայն անցնելով վերջնական կարգավորման բանակցությունների: Հիշեցման կարգով նշենք, որ 1998 թ. վերջերին Վաշինգտոնի ուժեղ ճնշման տակ ստորագրված այդ համաձայնագրով նախատեսված էր իսրայելական զորքերի դուրսբերում արեւմտյան ափի 13 տոկոսից: Սակայն, Նաթանյահուի կառավարությունն ազատեց այդ հողերի շուրջ 2 տոկոսը միայն, ապա սառեցրեց: Ինչեւէ: Պետք է արձանագրել, որ պաղեստինյան ղեկավարությունը՝ Յասեր Արաֆաթի գլխավորությամբ, մասամբ պատասխանատու է իր ժողովրդի այժմյան վիճակի համար: Հայտնի է, որ մադրիդյան գործընթացից կարճ ժամանակ անց պրն Արաֆաթը, խախտելով Իսրայելին «օղակող երկրների» միասնությունը, գաղտնի շփումներ սկսեց իսրայելական իշխանությունների հետ, ապա ծնվեց «Օսլոյի» վիճահարույց համաձայնագիրը, որն ի սկզբանե թերահավատությամբ ընդունեցին արաբները եւ հատկապես պաղեստինցիների զգալի մասը:

Այսօր իրոք կան ազդանշաններ, որ բեկում է կատարվելու անքակտելի դարձած լիբանանա-սիրիական ճակատներում: Այդ նշաններից են նախագահ Ասադի եւ վարչապետ Բարաքի դրական փոխադարձ արտահայտությունները, ինչպես նաեւ վերջինիս հավաստիացումները՝ Լիբանանի հարավից մի տարում զորքերը դուրս բերելու, ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի թիվ 242 եւ 338 որոշումներով առաջնորդվելու վերաբերյալ: Սակայն չպետք է ենթադրել, որ այս 2 ճակատների բանակցությունները հեշտ են ընթանալու, քանզի, բացի տարածքային խնդիրներից, դրանք ընդգրկելու են ոչ պակաս կարեւոր հարցեր: Դրանցից են երկկողմանի անվտանգության մեխանիզմի ապահովումը, Գոլանում վերաբնակեցված շուրջ 17 հազար հրեաների ճակատագիրը, հարաբերությունների բնականոնացումը, լիբանանյան դիմադրության չեզոքացումը եւ այլն:

Արդյոք Բարաքն անկե՞ղծ էր, երբ վերջերս հայտնեց իր պատրաստակամությունը «100 տարվա հակամարտությանը» վերջ դնելու վերաբերյալ: Մի՞թե տարածաշրջանն իրոք թեւակոխելու է մի նոր փուլ՝ կայուն խաղաղության հաստատման ուղղությամբ: Դեռեւս վաղ է պնդել դա, բայց հստակ է, որ կարգավորումը պետք է լինի համընդհանուր՝ բացառելով որեւէ հարցի առկախումը, նաեւ որեւէ կողմի անտեսումը, քանզի արաբ-իսրայելական հակամարտության օղակներն այնքան են սերտաճել, որ անհնար է դարձել մասնակի կամ անջատ լուծումները ներկայացնել իբրեւ հավերժ եւ բնականոն խաղաղություն:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄՈՒԼԱՆԵՍՅԱՆ

ԱՄՆ

Ընտրարշավը գժտեցրեց Գորին եւ Քլինթոնին

ԱՄՆ-ի նախագահական ընտրարշավում իր թեկնածությունը պաշտոնապես առաջադրելուց երկու շաբաթ անց փոխնախագահ Ալբերտ Գորն արդեն փորձում է սահմանազատվել նախագահ Բիլ Քլինթոնից, որին պարտական է իր պաշտոնի համար: ABC հեռուստաընկերությանը տված հարցազրույցում Գորն [illegible] երեք անգամ «աններելի» է բնութագրել Քլինթոնի վարքագիծը Մոնիկա Լեւինսկու գործում: Ընդգծելով, որ «որպես հայր» ինքը շատ լուրջ է համարում այդ պատմությունը եւ որ, իր կարծիքով, ԱՄՆ-ի նախագահի արարմունքն անհարիր է նրա բարձր պաշտոնին, Գորը միաժամանակ ակնարկել է, թե Լեւինսկու գործում Քլինթոնը ծայրեծայր ստել է: Փոխնախագահի այս խոսքերը սաստիկ զայրացրել են Քլինթոնին, որը, Սպիտակ տան խորհրդականներից մեկի վկայությամբ, «կատաղությունից գունատվել էր»:

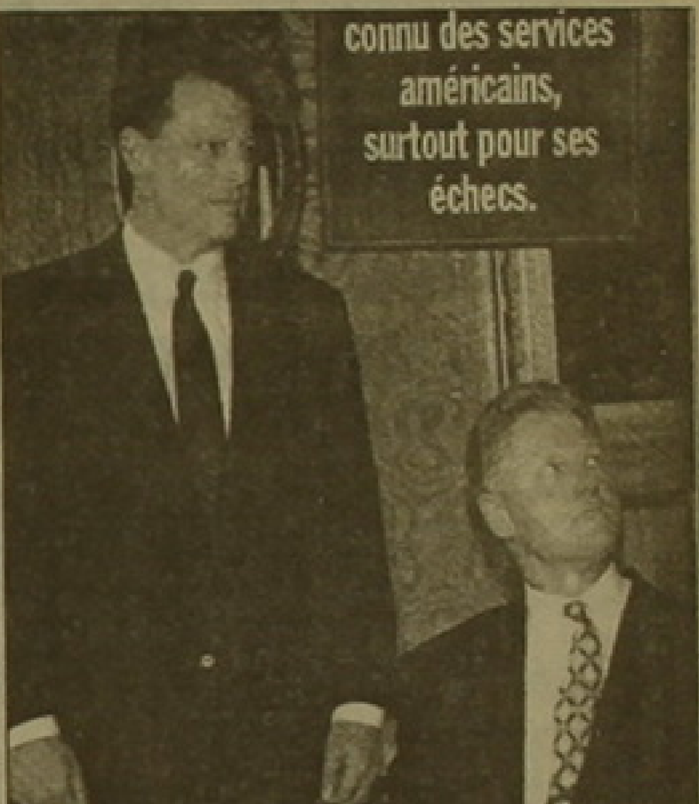

Այս առիթով որոշ լրատվամիջոցներ նշում են, որ անցել են այն ժամանակները, երբ Քլինթոնն ու Գորն ամեն ինչում համերաշխ էին: Լեւինսկու աղմկալի գործի թեժ պահերին անգամ Գորը շարունակում էր կրկնել, թե Բիլ Քլինթոնը պատմության մեջ կմնա որպես ԱՄՆ-ի ամենամեծ նախագահներից մեկը: Բայց մի քանի շաբաթ առաջ Բիլ Քլինթոնը մի հարցազրույցում կիսաթափանցիկ ակնարկներ արեց, թե իր հավանական իրավահաջորդը, այսինքն Գորը, զուրկ է իսկական առաջնորդի հատկանիշներից: Իրեն վիրավորված զգալով Գորը դիմեց հակահարվածման վերոհիշյալ հայտարարությամբ: Ինչպես տեղեկացնում է «Պուեն» հանդեսը, ներկայումս Ալեքսանդր Գորը նախագահական ընտրարշավում 18 միավորով ետ է մնում հանրապետականների թեկնածու Ջորջ Վ. Բուշից եւ դժվար թե բարելավի իր արդյունքները: Գորը երկյուղում է, թե Քլինթոնի նախագահության տարիների բարոյա-հոգեբանական մթնոլորտը կարող է վնասել իրեն, ուստի արդեն այժմ փորձում է սահմանազատվել եւ ընդգծել, որ ինքն «ավելի մաքուր» գործիչ է: Բայց նրա խաղի այս ուշացած զարթոնքը դժվար թե համոզի ամերիկացիներին:

Հաստատ կարելի է պնդել լոկ, որ ԱՄՆ-ում, ինչպես եւ այլուր, քաղաքական գործիչների մտերմությունը հազվադեպ է դիմանում ընտրարշավների փորձություններին:

Դ. Ռ.

Ամերիկացիները չեն զինաթափվում

Ամեն տարի ԱՄՆ-ում հրազենային վերքերից 34000 մարդ է զոհվում: Իսկ այս տարվա ապրիլին Լիթլտոնի (Կոլորադոյի նահանգ) վարժարաններից մեկում երկու դեռահասներ վայրենաբար սպանեցին 13 աշակերտների եւ մեկ ուսուցչի: Այդ նախճիրը ցնցեց ողջ աշխարհը: Չնայած դրան, մի քանի շաբաթվա քննարկումներից հետո ԱՄՆ-ի Կոնգրեսը ձայների զգալի մեծամասնությամբ (147 թեր եւ 280 դեմ) մերժեց հրազենի վաճառքի կանոնակարգմանը վերաբերող օրինագիծը: Ներկայացուցիչների պալատը փաստորեն անտեսեց հանրության տագնապի ահազանգը եւ մոտ ժամանակներս դժվար թե կրկին անդրադառնա այդ խնդրին:

Մինչդեռ օրինագծով առաջարկվող միջոցառումները բավական չափավոր էին. զենքի տոնավաճառների ժամանակ զինավաճառները պետք է ստուգեին գնորդների դատված լինել-չլինելը, հրազենը պետք է օժտվեր երեխաների համար նախատեսված ապահովության համակարգով, 18 տարին չլրացած անձանց կիսաավտոմատ զենք չպետք է վաճառվեր, իսկ մի քանի տասնյակ փամփուշտ ընդունող պահունակները պետք է արգելվեին:

Սակայն քվեարկությունը դրական արդյունք չտվեց: Դրա ավարտից հետո Ներկայացուցիչների պալատում հանրապետականների լիդեր Թոմ Դիլեյը հայտարարեց, թե «զենքերը որեւէ կապ չունեն երիտասարդների բռնարարքների հետ»: Մինչդեռ նախագահ Բիլ Քլինթոնը հանուրի տրամադրություններն արտահայտելով դժգոհեց. «Ամերիկացիներին լսելու փոխարեն Ներկայացուցիչների պալատը հաշվի առավ զենքի լոբբիստներին եւ բացարձակապես որեւէ բան չարեց»:

Ինչպես տեղեկացնում է «Պուեն» հանդեսը, քվեարկության ժամանակ չափավորական դեմոկրատները եւ պահպանողական հանրապետականները զարմանալիորեն միավորվել են օրինագիծը մերժելու նպատակով. առաջինները պատճառաբանել են, թե «չափազանց երկչոտ» է, իսկ երկրորդներն էլ՝ թե «չափազանց ծայրահեղական» է:

Քվեարկության արդյունքները մասամբ պայմանավորված են 2000 թ. նոյեմբերին կայանալիք Կոնգրեսի ընտրություններով: Դեմոկրատները, որոնք ակնկալում են կրկին մեծամասնություն կազմել Ներկայացուցիչների պալատում, ուզում են այդ արդյունքներն օգտագործել հանրապետականներին իբրեւ մոլեռանդ ներկայացնելու համար: Իսկ հանրապետականները փորձում են իրենց ախոյաններին պատկերել որպես անհատի ազատությունների, մասնավորապես զենք ունենալու ազատության թշնամիների: Ի դեպ, 270 միլիոնանոց ԱՄՆ-ում այսօր 200 մլն միավոր հրազեն կա:

Դ. Ռ.

Արբանյակը «տեսնում» է արեւի հակառակ կողմը

Արեգակն ուսումնասիրող «Սոհո» արբանյակը մեկ տարի առաջ անհետացել էր գիտնականների տեսադաշտից եւ գիտության համար կորած էր համարվում: Բայց այսօր վերականգնված է կապը Երկրից 1,5 մլն կմ հեռու «թառած» արբանյակի հետ, որն օրուգիշեր շարունակում է իր դիտարկումները: Եվրոպայի տիեզերական գործակալության, ամերիկյան NASA-ի եւ Կանադայի գիտնականների ստեղծած «Սոհոն» այժմ արդեն կարողանում է «տեսնել», թե ինչ է կատարվում Արեգակի հակառակ կողմում: Այդ մասին օրերս Փարիզում տեղի ունեցած գիտաժողովում հայտարարեց Ֆրանսիայի գիտական հետազոտությունների ազգային կենտրոնի գիտաշխատող Ժան-Լու Բերտոն: Իհարկե, «Սոհոն» պայծառատես չի դարձել, բայց անուղղակիորեն արձանագրում է Արեգակի մեզ համար անտեսանելի կողմի վիճակը:

Բանն այն է, որ Արեգակի հակառակ կողմում առաջացող ու ծավալվող արեւաբծերն ուլտրամանուշակագույն ճառագայթների հզոր փնջեր են արձակում: Մեր աստղի հետեւում գտնվող միջաստղային ջրածնի ամպերը գրգռելով՝ այդ ճառագայթները երկնակամարում վերարտադրում են այդ ֆանտաստիկ ամպրոպների պատկերը: Քանի որ Արեգակն իր առանցքի շուրջը մեկ լրիվ պտույտ է կատարում 28 օրում, այդ նոր արեւաբծերը շուտով տեսանելի են դառնում Երկրից: Տիեզերական վիճակի էկրան դարձած երկնակամարը «Սոհոյի» միջոցով հետազոտող արեւագետներն այժմ կարողանում են Արեգակի տեսանելի կողմում բծերի հայտնվելը կանխագուշակել մի քանի օր առաջ:

Մասնագետները դա խոշոր առաջընթաց են համարում այսպես կոչված արեգակնային օդերեւութաբանության մեջ: «Պուեն» հանդեսը նշում է, որ այս նոր ոլորտի հետազոտումն անչափ կարեւոր է, քանզի տիեզերական մասնիկների հոսքերը կարող են խափանել արբանյակներ, վնասել օդայուղական անձնակազմի առողջությունը եւ հարուցել հեռահաղորդակցությունները խափանող մագնիսական ամպրոպներ:

Րաֆֆի Հովհաննիսյանը՝ նախկին արտգործնախարարների համաշխարհային խորհրդի համաժողովում

Հանդիպումներ Իգոր Իվանովի, Թարիք Ազիզի, Ռոլան Դյումայի հետ

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՀՈՒԼԻՍ: Անկախ Հայաստանի առաջին արտգործնախարար, Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնի հիմնադիր Րաֆֆի Կ. Հովհաննիսյանն օրերս վերադարձավ Մոսկվայից, ուր հուլիսի 9-10-ը մասնակցում էր նախկին արտգործնախարարների համաշխարհային խորհրդի ամենամյա համաժողովին: Նախկին ԽՍՀՄ արտգործնախարար Ալեքսանդր Բեսմերտնիխի նախագահությամբ կայացած հանդիպմանը հրավիրվել էին մոտ 50 նախկին նախարարներ: Երկօրյա նիստերի ընթացքում նախարարները քննարկեցին 20-րդ դարի դիվանագիտական ժառանգությունը, տարածաշրջանային հակամարտություններին, համաշխարհային իրադարձություններում եվրոպայի փոփոխվող դերին վերաբերող հարցեր եւ ընդունեցին մի քանի որոշումներ՝ ներառյալ ճգնաժամային ընթացիկ իրավիճակներում խմբի դիվանագիտական փորձն ու ծառայությունները կիրառելու մասին որոշումը:

Րաֆֆի Հովհաննիսյանը, որ միակն էր ներկայացնում Հայաստանը, մի քանի անգամ ելույթ ունեցավ գործընկերների առջեւ՝ անդրադառնալով անցած հարյուրամյակի դիվանագիտական դասերին, եվրոպական, ԱՊՀ-ի, միջերկրական եւ մերձավորարեւելյան խաղաղությանն ու անվտանգությանը, ինչպես նաեւ տարածաշրջանային համագործակցությանն ու հակամարտություններին, այդ թվում՝ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրին:

Միջոցառման շրջանակներում պրն Հովհաննիսյանը մի շարք երկկողմանի հանդիպումներ է ունեցել Ռուսաստանի եւ ԱՊՀ մյուս երկրների, Հունաստանի, Կիպրոսի, Հորդանանի, Իրաքի, Թուրքիայի, Ֆրանսիայի, Իտալիայի, Ռումինիայի, Հնդկաստանի, ինչպես նաեւ Հեռավոր Արեւելքի, Աֆրիկայի, Կենտրոնական եւ Հարավային Ամերիկայի իր գործընկերների հետ, կարծիքներ է փոխանակել Ռուսաստանի ներկա արտգործնախարար Իգոր Իվանովի, Բորիս Ելցինի ներկայացուցիչ Միխայիլ Զադոռնովի, Ռուսաստանի նախկին արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւի, Իրաքի փոխվարչապետ Թարիք Ազիզի, Ֆրանսիայի նախկին արտգործնախարար Ռոլան Դյումայի, Իտալիայի իր նախկին գործընկերոջ Ջիաննի դը Միքելիսի, Կիպրոսից Ջորջ Յակովոուի եւ Թուրքիայից Իլթեր Թուրքմենի եւ այլոց հետ:

ՌԱՀԿ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Համահունչ մեր խառնակ, պղտոր ու բարդ ժամանակներին

Մուրացանի «Ռուզան» պատմական դրամայի այն մեկնաբանությունը, որ Սունդուկյանի անվան թատրոնում ներկայացնում է բեմադրության հեղինակ Վահե Շահվերդյանը, զգալիորեն տարբերվում է բնագրից. փոխված են իրադարձությունների հաջորդականությունը, կոնֆլիկտի զարգացումն ու հանգուցալուծումը, հանված են այս առումով կարեւոր որոշ գործող անձինք: Սակայն բեմադրողի ազատ վերաբերմունքը ինքնանպատակ չէ, ինչպես սովորաբար լինում է, ներկայացումը կառուցված է այնպես, որ առանձնահատուկ ընդգծված է Ռուզանի անձնազոհությունը: Բեմական գործողությունը, ըստ էության, սկսվում է դրամայի ողբերգական ավարտից, ինչը տխրության շղարշով է պարուրում ամբողջ ներկայացվող պատմությունը:

Գրետա Մեջլումյանի Ռուզանը հանդիսատեսին հմայում է ող իր արտաքին գեղեցկությամբ: Իր հերոսուհու մարդկային միտանը դերասանուհին նախապատրաստում եւ հիմնավորում է գործողությունից գործողություն՝ շերտ առ շերտ բացելով նրա հարուստ ներաշխարհը: Նա չի թաքցնում իր հերոսուհու երկակի ապրումները. նրա Ռուզանը սկզբում սարսափ է զգում: Բայց շուտով, ասես իր ներքին ուժերի գերլարումով, հանդարտվում է, հաղթահարում վեհերոտությունը: Դերասանուհու աչքերից անմիջապես անհետանում են վախն ու սարսափը, նրա Ռուզանը դառնում է համարձակ ու անկոտրում: Ռուզանի հերոսական արարքը դերասանուհին մատուցում է որպես տվյալ պահի թելադրանքով արված մի բնական անհրաժեշտություն՝ ճիշտ է, որ միայն Ռուզանը զոհվի, քան հազարավոր կատյալներ: Խորին ակնածանք ես տածում Մեջլումյանի Ռուզանի հանդեպ ներկայացման ավարտական տեսարանում, երբ նրա հերոսուհին, հայրենակիցների փրկության իր մտադրությունն իրագործելուց հետո, նախընտրում է անձնասպան լինել՝ հավատարիմ Ներսեհին տված իր սիրո խոստմանը, քան թե դառնալ Բուրայի հարեմի զարդը. երբ ընդունած թույնի ազդեցության տակ աստիճանաբար տկարանալով, բայց եւ մի անսովոր կրակ աչքերում, իր հրաժեշտի արտառուշ խոսքն է ասում եւ կնքում է իր մահկանացուն՝ մագլցելով դեպի քարակույտի բարձունքում գտնվող խաչքարը:

Մուրադ Ջանիբեկյանի Համտուն իշխանի հանդեպ սկզբում նույնիսկ համակրանք ես զգում, փորձում ես ինչ-որ չափով արդարացնել Ռուզանից մերժվելու համար վրեժխնդիր լինելու նրա հերոսի որոշումը: Ամենեւին չես հավատում, որ նրա վրեժխնդրությունը մոլուցքի կվերածվի, կկուրացնի նրան եւ կմղի ստոր մատնության ու դավաճանության: Բայց երբ տեսնում ես այս Համտունին Չոլա զորապետի կողքին, անհոգի անտարբերությամբ անմարդկային դավեր նյութելիս, սարսռում ես, թե ինչպես գարշելի, արգահատելի կերպարանք կարող է ստանալ մարդ արարածը, երբ գերի է դառնում իր ստոր կրքերին: Գործողությունների զարգացմանը զուգընթաց այնքան ատելի է դառնում Ջանիբեկյանի Համտուն իշխանը, որ հազիվ ես զսպում նրա հերոսի հանդեպ մեջդ ահագնացող ատելության պոռթկումը բացահայտ դրսեւորելուց: Այս ամենով հանդերձ պետք է ասել, որ Մուրադ Ջանիբեկյանը միագիծ, ծայրահեղ բեւեռացված չի խաղում դավաճանի իր դերը: Երբեմն նույնիսկ խղճահարություն է հարուցում մեզ. լինում են պահեր, երբ թվում է, թե նրա Համտունը ամաչում է իր ստանձնած ստոր «առաքելության» համար, բայց եւ չի կարողանում սաստել ինքն իրեն, դուրս գալ իր իսկ լարած որոգայթից: Այնուամենայնիվ ափսոսում ես, որ ներկայացման մեջ Համտունը չի ունենում այն անփառունակ վախճանը, որին արժանի էր (ըստ Մուրացանի, Ռուզանի դասվերով Բուրա Նուինը գլխատել է սալիս Համտունին): Այսուհետով ստացվում է, որ չարը, նենգը դեռ կենսունակ են մեզանում, որ դրանք դեռ նոր դժբախտությունների, ավերակների պատճառ են դառնալու:

Կործանվում է Ռուզանը, Պարանն ու Համտունը փաստորեն անպատիժ են մնում, Ռուզանի վերջին ընչում չեն հայտնվում հաղթանակած հայ իշխանները, ինչպես որ դրամայում է գրված. այս ամենի հետեւանքով լավատեսության որեւէ հիմք չի մնում, չի մնում լույսի, փրկության որեւէ հույս: Գուցե թե ներկայացման նման ավարտը առավել համահունչ է մեր խառնակ, պղտոր ու բարդ ժամանակներին, բայց խորապ հուսալքում, բեւաքաղ է անում՝ ուրեմն ամեն ինչ անդարձ կորա՞ծ է...

Չնայած ներկայացման մեջ (պիեսում եւս) Չոլա զորապետին առանձնապես մեծ դեր չի վերագրված, առավել կարեւորված է նրա եղբորորդու՝ Բուրա Նուինի կերպարը, բայց Արամ Խոստրեւի կերպավորմամբ այս թաթար զորապետը մնում է հիշողության մեջ իր ինքնատիպ կեցվածքով, շարժուձեւով, մտածելակերպով: «Եվ ինչպե՞ս է կարողացել այսքան դիպուկ, տիպիկ նրբերանգներ գտնել մեր ժամանակակիցը՝ պատմության ասպարեզից վաղուց անհետացած այս տիպին այսքան կենդանի, արժանահավատ ստեղծելու համար», զարմանքով մտածում ես նրա արյունարբու, խորամանկ, ընչաքաղց զորապետին տեսնելուց հետո: Ափսոսում ես, որ նրա խաղընկեր Սամվել Փիլոյանը, անկեղծ ապրումի զգալի պակասության պատճառով, չի կարողացել գոնե ինչ-որ չափով այս Չոլային համարժեք (թող որ բնավորությամբ հակոտնյա) մի տիպ կերտել: Փիլոյանի Բուրա Նուինը այս ներկայացման մեջ կարեւորվել է հիմնականում սյուժետային գծի զարգացման առումով: Առանց նրա, մտածում ես, պարզապես չէր իրականանա բեմադրության հեղինակի մտահղացումը՝ դրամայի նոր, ավանդականից տարբեր մեկնաբանությունը, չէ՞ որ ներկայացումն ըստ էության կառուցված է Բուրա Նուինի եւ Ռուզանի երկխոսության հնարանքով՝ ըստ երեւույթին բեմում անմիջական վերաբերմունքով հայ իրականության ներկայացվող վիճակի ողբերգականությունը առավել ազդեցիկ դարձնելու նպատակով:

Հայրենասեր հայ իշխանների ընդհանուր նկարագիրը առավել արժանահավատ կլիներ, եթե Տիգրան Ներսիսյանի մաներային կատարման պատճառով չնսեմանար նրա Ներսեհ իշխանի դերը հայրենիքի փրկության, ազատագրման գործում եւ եթե Կարեն Ջանգիրյանի Զաւարեն մի քիչ ավելի կրակոտ եւ մի քիչ պակաս վեհերոտ ներկայացվեր:

«Ռուզանը» տենդենցիոզ երկ է: Պատմական հայտնի փաստերը նրանում ներկայացված են այնպես, որ առավելագույնս ծառայեն հեղինակի նպատակին՝ արթնացնել մարդկանց մեջ ազնիվ մղումներ, հայրենասիրություն եւ ազգային ինքնագիտակցություն, որոնք այնքան պետք էին Մուրացանի ժամանակներում: Ստեղծվել է հերոսական ողբերգական մի պատմություն՝ լավատեսական ավարտով:

Իր հերթին բեմադրության հեղինակ Վահե Շահվերդյանը «վերաշարադրել» է դրամայի գրական «փաստերն» այնպես, որ ընդգծվի, ավելի ցցուն երեւա այն ամենը, ինչն ինքը կարեւորում է մեր ժամանակի տեսանկյունից: Ստացվել է մի ներկայացում, որը սակայն լավատեսության հիմքեր չի տալիս, այլ կենտրոնացնում է միտքը մեր համազգային դժբախտությունների ու դրանց դրդապատճառների վրա: Ներկայացման նպատակին է ծառայեցված նաեւ նկարչական ձեւավորումը (նկարիչ՝ Եվգենի Սաֆրոնով). բեմի աջ, ձախ կողմերում եւ կենտրոնում ավերակների քարակույտեր են, կենտրոնում դրանց վրա տեղադրված է խաչքար: Ներկայացման սկզբից մինչեւ վերջ անփոփոխ այս տեսարանը, լինելով հանդիսատեսի աչքի առջեւ, շարունակ մղում է նրան մտածել՝ ինչու մեզ վիճակվել է այսքան ողբերգական պատմություն, այսքան դառը ճակատագիր:

Բալետային տարրի գերակայությունը չի խաթարել ներկայացման՝ որպես թատերական ստեղծագործության ամբողջականությունը, ընդհակառակը, դերասանական խաղի որոշակի միջին մակարդակի բացը ինչ-որ չափով լրացվել է բալետային ներմուծումների, երաժշտական ձեւավորման եւ գուներանգների նրբաճաշակ, նպատակասլաց ընտրության շնորհիվ, դրանք որոշակիորեն նպաստում են ողջ ներկայացման հոգեբանական, դրամատիկ լարվածության պահպանմանը:

Մուրացանի երկը այս ներկայացման համեմատ շատ ավելի ընդգրկուն է եւ բազմաշերտ թե՛ գաղափարական բովանդակության, թե՛ կերպարների բազմազանության, թե՛ ժամանակի կյանքի լիարյուն պատկերման առումով: Դրաման ամբողջովին ընչում է հայրենասիրական պաթոսի հասուն ոգով: Մինչդեռ ներկայացման մեջ բեմադրողի ուշադրությունը կենտրոնացած է հիմնականում գլխավոր հերոսուհու կերպարի բացահայտման վրա, մյուսները, նրանց հարաբերությունները կարեւորված են այնքանով, որքանով ծառայում են Ռուզանի կերպարի ամբողջացմանը:

Ինչեւէ: Որքան էլ որ տարբեր են դրամայի եւ ներկայացման իմաստային նրբերանգները՝ նույն սյուժետային հենքի տարբեր մեկնաբանությունները, այնուամենայնիվ երկուսն էլ յուրովի ճշմարիտ հայրենասիրության դասեր են տալիս եւ արթնացնում են վեհ ու ազնիվ զգացմունքներ, լրջորեն խորհելու, մտահոգվելու առիթ հանդիսանում:

Սունդուկյանցիների «Ռուզանը» ոչ միայն մտորելու լրացուցիչ առիթ է տալիս, այլեւ ստիպում է գիտակցել՝ ներկա օրհասական ժամանակներում այսուհետ աններելի է պասիվ դիտողի դերում մնալը, հարկավոր է ի վերջո համախմբվել մեկ՝ համազգային փրկության գաղափարի դրոշի ներքո եւ կոնկրետ վճռական քայլեր ձեռնարկել: Կարծում եմ, սա է ներկայացման գլխավոր արժանիքը:

Ներկայացման լեյտմոտիվը կարելի է արտահայտել հենց Ռուզանի արտասանած խոսքերով, որոնք նա, որպես պատգամ, ուղղում է իր հայրենակիցներին. «Ինչ որ ես արի, նույնը սովորեցրեք ձեր զավակներին անել, եւ ձեր հայրենիքը կազատվի ցավերից»: Կարծում եմ, հենց այս հայեցակետով է առաջնորդվել բեմադրության հեղինակը, քանի որ ներկայացումը հանդիսատեսին ներարկում է անձնվեր հայրենասիրության հենց այս գաղափարը, հայրենիքի փրկության հույսը կապելով սրա անհրաժեշտության գիտակցման եւ իրագործման հետ:

Երբ սեփական իշխանավորների դավաճանությունների, մատնությունների պատճառով հայրենիքը ավերակների արնաշաղախ կույտերի է վերածվում, վերջնական կործանումից կարող են փրկել միայն անձնվեր հայրենասերները:

ՆՎԱՐԴ ԱՍՏՐՅԱՆ

ՆՈՐԱՍՈՒՏ

Հայաստանը եվրոպական ընտանիք է մտնում դասական համերգով

Հուլիսի 1-ից ուժի մեջ է Եվրամիության եւ Հայաստանի միջեւ կնքված համաձայնագիրը, որն, ըստ Եվրամիության դեսպան, եվրոպական հանձնաժողովի պատվիրակության ղեկավար Դենիս Քորբոյի, ստեղծում է նոր եւ մշտական հարաբերություններ: «Այս համաձայնագիրը հիմնված է մարդու իրավունքների, դեմոկրատիայի եւ իրավական պետության վրա», ասաց պրն դեսպանը Կոմիտասի անվան կամերային երաժշտության տանը, Հայաստանի եվրոպական ընտանիքի մաս դառնալու առիթով կազմակերպված ընդունելության ժամանակ: Մշակութային եւ քաղաքական գործիչների, Հայաստանում հավատարմագրված դեսպանների ներկայությամբ ընդունելության առաջին համերգային ծրագիրն իրականացրին դիրիժոր Զավեն Վարդանյանը եւ երիտասարդական սիմֆոնիկ նվագախումբը, ինչպես նաեւ «Հովեր» կամերային երգչախումբը Սոնա Հովհաննիսյանի ղեկավարմամբ:

Հայտագիրը հաստատում էր առիթին համապատասխան զվարթություն եւ լավատեսություն՝ սկսվելով Վերդիի «Տրավիատա» օպերայով, «Սեղանի երգով», ընդհուպ Հենդելի «Մեսիա» օրատորիան, «Ալելույան»: Հրավիրված էին երիտասարդ, բայց կարող ուժեր, որը նույնպես ինչ-որ տեղ խորհրդանշական էր: Բիզե, Շտրաուս, Բրիտեն, Բրամս, Կոմիտաս եւ Խաչատրյան, Ռոսինի, Հենդել՝ ահա ծրագիրը, որն աչքի էր ընկնում հագեցվածությամբ: Զավեն Վարդանյանի ներկայացրած ծրագրում կարեւորում եմ Զ. Ռոսինիի «Մոխրոտը» օպերայից ռեչիտատիվի եւ սեքստետի Հայաստանում առաջին կատարումը: Այն կարելի է գնահատել լավ եւ չափազանց հմայիչ, քանզի երիտասարդ մենակատարներ Գայանե Գրիգորյանը, Նաիրա Հովհաննիսյանը, Քրիստինե Սահակյանը, Սուրեն Զուրաբյանը, Մկրտիչ Բաբաջանյանը եւ Մուրադ Ամիրխանյանն իրենց դերերի մեջ հոյակապ էին:

ՄԱՐԻԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Հովհաննես Այվազյանը Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագիրն է

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Հայկական հանրագիտարան» տեսական փակ բաժնետիրական ընկերության հիմնադիր լիազոր ներկայացուցիչների որոշմամբ 51-ամյա ֆիզիկական գիտությունների դոկտոր Հովհաննես Այվազյանը ընտրվել է Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագիր՝ այդ թափուր տեղը զբաղեցնելով նախկին գլխավոր խմբագիր, արժանահիշատակ Կոնստանտին Խուդավերդյանի մահվանից հետո:

Հովհաննես Այվազյանն այստեղ նորեկ չէ, քանի որ մինչ այդ երկու տասնամյակ զբաղեցրել է գլխավոր խմբագրի տեղակալի պաշտոնը, այդ դիրքում վայելելով խմբագրության բոլոր աշխատողների համակրանքը, որը դրսեւորվեց նաեւ նոր նշանակման պահին. աշխատակիցները սրտանց պաշտպանեցին Այվազյանի նոր նշանակումը եւ ջերմորեն շնորհավորեցին նրան:

Հովհաննես Այվազյանը Ջավախք երկրի զավակ է, ծնվել է Վրաստանի Նինոծմինդայի (Բոգդանովկայի) շրջանի Փոքր Խանչալի գյուղում, ավարտել Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտը: Արդեն 6-րդ տարին է, ինչ «Ջավախք» հայրենակցական միության նախագահն է եւ մեծ աշխատանք է կատարում Ջավախք-հայրենիք կապերն ամրապնդելու, Ջավախքում Վահան Տերյանին, հայ մշակույթի մյուս գործիչներին նվիրված հանդիսությունների կազմակերպման ուղղությամբ: Նրա ջանքերով մասնավորապես վերանորոգման, կառուցողական գործ է կատարվել Վահան Տերյանի ծննդավայր Գանձա գյուղում:

«Միսս Հայաստան 1999-ը» կվիճարկվի սեպտեմբերի վերջին տասնօրյակում

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանի կամերային թատրոնում, որը նաեւ «Միսս Հայաստան» գեղեցկության մրցույթը կազմակերպող կոմիտեն է, ասացին, որ 24 գեղանիներ սեպտեմբերի վերջին տասնօրյակում՝ կվիճարկեն հանրապետության գեղեցկուհու տիտղոսը:

Դեռեւս հանրապետության մարզերում եւ Արցախում անցկացվում են մրցույթի նախնական փուլերը՝ ընտրվում են մարզի, քաղաքի գեղեցկուհիները: Ըստ կազմկոմիտեի տվյալների, Երեւանի 3000 հայտ ներկայացրածներից ընտրվել են 20-ը, որոնցից 10 լավագույնները կմասնակցեն մրցույթին: Այս անգամ մասնակցելու է նաեւ Լիբանանի հայկական համայնքի գեղեցկուհին:

Ավանդաբար գեղեցկության այս մրցույթը կազմակերպվում էր մայիս-հունիս ամիսներին, սակայն այս տարի որոշ հանգամանքների պատճառով («Միսս Եվրոպա» գեղեցկության մրցույթ եւ այլն) այն ուշանում է:

Ի դեպ, նշենք, որ Բեյրութում անցկացված «Միսս Եվրոպա» գեղեցկության մրցույթին մասնակցած «Միսս Հայաստան 1998-ը» Գոհար Հարությունյանը զբաղեցրել է վեցերորդ տեղը եւ արժանացել «Միսս Տաղանդ» մրցանակին:

digitised by A.R.A.R.@

Մարզական

ԻՆՏԵՐՏՈՏՈՅԻ ԳԱՎԱԹ

Երկրորդ խաղում էլ պարտվեցին

«Սենթ Թրյույդեն» (Բելգիա)-«Արարատ» (Հայաստան)՝ 3-1

Ինտերտոտոյի գավաթի խաղարկության երկրորդ օղակում երկրորդ պարտությունը կրեց Երեւանի «Արարատը»: Եվ կրկին՝ երկու գնդակի տարբերությամբ:

Առաջին խաղակեսն ընթացավ տանտերերի՝ «Սենթ Թրյույդենի» ֆուտբոլիստների առավելությամբ, որոնք արդեն 3-րդ րոպեին բացեցին հաշիվը: Բելգիացիների գրոհի ժամանակ «Արարատի» դարպասապահ Հարություն Աբրահամյանը սեփական տուգանային հրապարակում խախտեց խաղի կանոնները, ինչի համար թիմը պատժվեց 11 մետրանոցով: Հարվածը հստակ իրագործեց Տեմմերը: Խաղակեսի վերջին րոպեին «Թրյույդենի» ֆուտբոլիստները կրկնապատկեցին հաշիվը: Գոլը խփեց Մերտենսը: Բոլորովին այլ խաղ ընթացավ հանդիպման երկրորդ կեսում: Ճիշտ է, դաշտի տերերը 56-րդ րոպեին հաշիվը դարձրեցին 3-0 (աչքի ընկավ բրազիլացի լեգեոնական Մազալյաբեն), բայց դրանից հետո արարատցիները, կորցնելու ոչինչ չունենալով, սկսեցին համարձակ խաղալ: 63-րդ րոպեին Էմիլ Մեսրոպյանը կրճատեց հաշվի տարբերությունը, իսկ եւս 2 րոպե անց տարբերությունը կարող էր նվազագույնի հասնել: «Սենթ Թրյույդենի» դարպասապահ Ֆոլկը խախտեց խաղի կանոնները, եւ մրցավարը ցույց տվեց 11 մետրանոց նշանակետը: Սակայն «Արարատի» ավագ Կարեն Բարսեղյանը, որը սովորաբար անվրեպ է իրացնում նման հարվածները, այս անգամ տեղի տվեց: Դժվար է ասել, թե խաղն ինչ ընթացք կունենար, եթե գնդակը երկրորդ անգամ հայտնվեր բելգիացիների դարպասում:

Ինչեւէ... Մինչեւ խաղավարտ այդպես էլ նոր գոլ չխփվեց, եւ հանդիպումն ավարտվեց 3-1 հաշվով: «Սենթ Թրյույդենը» տարավ երկրորդ հաղթանակն «Արարատի» նկատմամբ եւ իրավունք նվաճեց հանդես գալու հաջորդ փուլում:

«Արարատն» այս խաղում հանդես եկավ հետեւյալ կազմով՝ Աբրահամյան, Բարսեղյան, Թադեւոսյան, Առաքելյան, Ղարիբյան, Բիլիբիո (Մինասյան, 76), Անտոնյան, Շաքար (Թամրազյան, 63), Ավետիսյան, Նավարո (Հովակիմյան, 82), Մեսրոպյան:

Երկրորդ օղակի պատասխան խաղերի արդյունքները.

«Սենթ Թրյույդեն» (Բելգիա)-«Արարատ» (Հայաստան)	3-1 (2-0)
«Ռոստսելմաշ» (Ռուսաստան)-«Ցեմենտ» (Մակեդոնիա)	2-1 (1-1)
«Գոմել» (Բելառուս)-**«Համարբյու»** (Շվեդիա)	2-2 (0-4)
«Մոնպելյե» (Ֆրանսիա)-«Ղարաբաղ» (Ադրբեջան)	6-0 (3-0)
«Կոջաելիսպոր» (Թուրքիա)-«Վենտսպիլս» (Լատվիա)	2-0 (1-1)
«Եդինստվո» (Բոսնիա)-**«Չախլարուլ»** (Ռումինիա)	1-3 (1-2)
«Պոբեդա» (Մակեդոնիա)-**«Պերուջա»** (Իտալիա)	0-0 (0-1)
«Ֆլորիանա» (Մալթա)-**«Յոկերիտ»** (Ֆինլանդիա)	1-1 (1-2)
«Նյուրի Թաուն» (Հս. Իռլանդիա)-**«Դույսբուրգ»** (Գերմանիա)	1-0 (0-2)
«Վասաս» (Հունգարիա)-«Քսամաքս» (Շվեյցարիա)	1-1 (2-0)
«Բոխի» (Չեխիա)-**«Բազել»** (Շվեյցարիա)	2-4 (0-0)
«Պոլոնիա» (Լեհաստան)-«Կոպենհագեն» (Դանիա)	1-1 (3-0)
«Վարտեկս» (Խորվաթիա)-«Բրան» (Նորվեգիա) 11 մ-ով 5-4	3-0 (0-3)
«Մեց» (Ֆրանսիա)-«Ժիլին» (Սլովակիա)	3-0 (1-2)
«Լյուսթենաու» (Ավստրիա)-«Ռուդար» (Սլովենիա)	2-1 (2-1)
«Սիրանես» (Իսլանդիա)-**«Լոքերեն»** (Բելգիա)	1-3 (1-3)

Փակագծերում նշված են առաջին խաղերի արդյունքները: Հաջորդ փուլ մտած թիմերի անվանումներն ընդգծված են:

Հաղթանակը հեռուստաէկրանից հեռու չբերվեց

Հանգամանքների բերումով ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության հերթական տուրում կայացավ ընդամենը երկու խաղ: «Զվարթնոց»-«Արարատ» հանդիպումը, բնականաբար, հետաձգվել էր, իսկ «Դվին»-«Ցեմենտ» եւ «Գյումրի»-«Ղարաբաղ» մրցախաղերը կայացել էին ժամկետից շուտ եւ ավարտվել համապատասխանաբար 0-3 եւ 3-6 հաշիվներով: Այնպես որ, ֆուտբոլասերների ուշադրության կենտրոնում «Երեւանի» եւ «Շիրակի» մասնակցությամբ խաղերն էին: Այս թիմերի խաղերի նկատմամբ հետաքրքրությունը հասկանալի է, քանի որ մեկ ամիս անց այդ ակումբները մեկնարկելու են ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում:

«Շիրակը» հյուրընկալվել էր **«Կիլիկիային»**, որի խաղը վերջին օղակում բավական լավ տպավորություն է թողնում եւ որին հաղթելն այնքան էլ դյուրին գործ չէ: Դա զգացին նաեւ շիրակցիները: Ընդ որում, եթե «Կիլիկիայի» երիտասարդ ֆուտբոլիստները կարողանային իրացնել գոլային ռեալ պահերը, կարող էին նույնիսկ հաղթանակ տոնել: Սակայն փոխարենը նրանք գավալի պարտություն կրեցին:

Խաղասկիզբն անցավ հյուրերի որոշ առավելությամբ, որոնք էլ առաջինը հասան հաջողության: 31-րդ րոպեին ձախից Արարատ Հարությունյանի փոխանցումը գլխի դիպուկ հարվածով եզրափակեց Կոլյա Եփրանոսյանը: Գոլը չընկճեց «Կիլիկիային»: 10 րոպե անց Արտավազդ Քարամյանը հեռահար հարվածով վերականգնեց հավասարակշռությունը, իսկ 2 րոպե անց Նշան Էրզրումյանը պարտավոր էր գրավել դարպասը, երբ մեն-մենակ հայտնվեց «Շիրակի» դարպասապահի դիմաց: Սակայն Նշանը վրիպեց:

Ընդմիջումից հետո «Կիլիկիան» ավելի աշխուժացրեց հարձակողական գործողությունները եւ որոշ ժամանակ նույնիսկ խաղային ու տարածքային առավելություն ուներ: 58-րդ րոպեին Նշան Էրզրումյանը կրկին հայտնվեց նպաստավոր դիրքում, սակայն նորից չկարողացավ գոլ խփել: Իսկ ահա, շիրակցիներն ընդամենը 3 րոպեում 2 անգամ հասան հաջողության շնորհիվ Կոլյա Եփրանոսյանի դիպուկ հարվածների եւ փաստորեն վճռեցին մրցակցության ելքը: Ճիշտ է, խաղավերջում Արման Քարամյանը կրճատեց հաշվի տարբերությունը (2-3)՝ խփելով առաջնությունում իր 12-րդ գնդակը:

Աբովյանի մարզադաշտում **«Երեւանի»** եւ **«Էրեբունու»** մրցախաղը հաջողություն չբերեց կողմերից ոչ մեկին, թեեւ եղան դարպասները գրավելու համար առիթներ: 2 անգամ Կախա Գոգոլաձեն չկարողացավ հասնել գնդակին եւ եզրափակել վտանգավոր փոխանցումները, իսկ 65-րդ րոպեին չիրացրեց 11 մետրանոց հարվածը (Տիգրան Ասլանյանը ետ մղեց գնդակը): «Էրեբունին» էլ կարող էր հաջողության հասնել Աբրահամ Խաշմանյանի հարվածի շնորհիվ, սակայն «Երեւանին» օգնության եկավ դարպասի ձողը:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արարատ	12	11	1	0	30-2	34
2. Շիրակ	14	11	1	2	45-14	34
3. Ցեմենտ	15	11	1	3	27-9	34
4. Երեւան	14	6	6	2	22-9	24
5. Ղարաբաղ	15	7	2	6	27-21	23
6. Էրեբունի	15	6	4	5	14-11	22
7. Զվարթնոց	14	5	1	8	18-19	16
8. Կիլիկիա	15	4	1	10	28-31	13
9. Դվին	15	2	1	12	15-51	7
10. Գյումրի	15	0	0	15	9-68	0

ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Չորս մրցանակակիր Սավանայում

Երեկ վաղ առավոտյան ԱՄՆ-ի Սավաննա քաղաքում անցկացված աշխարհի երիտասարդական առաջնությունից վերադարձան Հայաստանի ծանրամարտիկները: Մեր հանրապետության հինգ ներկայացուցիչներից չորսը տուն դարձան պարգեւներով:

56 կգ քաշային կարգում հանդես եկող Արսեն Ղազարյանը (Սպիտակ) պոկում վարժությունում բարձրացրեց 117,5 կգ ծանրություն, հրում վարժությունում՝ 140 եւ երկամարտի 257,5 կգ արդյունքով գրավեց երրորդ տեղը: 69 կգ քաշային կարգում հանդես եկող մեր երկու ատլետներն էլ տեղեր զբաղեցրին պատվո պատվանդանին: Գյումրեցի Ռաֆիկ Պետրոսյանը երկրորդն էր. նա ցույց տվեց 312,5 կգ արդյունք (137,5+175): Իսկ երեւանցի Վիգեն Խաչատրյանը գրավեց երրորդ տեղը 310 կգ արդյունքով (140+170): Վստահ հանդես եկավ գյումրեցի մեկ այլ ծանրորդ՝ 76 կգ քաշային Ռաֆիկ Պետրոսյանը: Երկամարտի 335 կգ (152,5+182,5) գումարով նա աշխարհի առաջնության արծաթե մեդալակիր դարձավ: Մեծ էին սպասելիքները վանաձորցի Վահան Հակոբյանից (105 կգ): Իրոք, եթե այս օժտված մարզիկը Սավաննայում այնպիսի ծանրություն բարձրացներ, ինչպես մարզումների ժամանակ, ապա շատ բարձր տեղ կգրավեր: Սակայն խանգարեց մեջքի վնասվածքը, եւ Վահանն ի վերջո գրավեց 9-րդ տեղը: Նրա արդյունքն է 352,5 կգ (162,5+190): Մարզածեւի պատասխանատուների կարծիքով, Հայաստանի ծանրորդները հաջող հանդես եկան Սավաննայի մրցահարթակում:

Աշխարհի երիտասարդական առաջնության թիմային պայքարում մեր ծանրորդները գրավեցին 6-րդ պատվավոր տեղը 34 հավաքականների մրցակցությունում: Առաջին երեք տեղերում են Չինաստանի, Ռուսաստանի եւ Ռումինիայի հավաքականները:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Պայքարը շատ լարված է

Հարավային Ամերիկայի առաջնությունում

Պարագվայում ընթացող Հարավային Ամերիկայի 39-րդ առաջնությունում անցկացվեցին քառորդ եզրափակիչ հանդիպումները: Շաբաթ օրը կայացած երկու խաղերում էլ հաղթողները որոշվեցին 11 մետրանոց տուգանային հարվածներից հետո:

Հանդիպումներից մեկում Ուրուգվայի եւ Պարագվայի հավաքականները ոչ-ոքի՝ 1-1 խաղացին: Լրացուցիչ նշանակված 11 մետրանոցներն ավելի դիպուկ իրագործեցին ուրուգվայցիները (5-3), եւ դաշտի տերերը, որոնք մեծ հույսեր էին կապել այս առաջնության հետ, դուրս մնացին հետագա պայքարից: Մյուս՝ Մեքսիկա-Պերու հանդիպման ժամանակ 3-3 հաշիվ՝ գրանցվեց: Իսկ հետո ավելի դիպուկ գտնվեցին Մեքսիկայի հավաքականի ֆուտբոլիստները՝ (4-2):

Համառ պայքարում անցան նաեւ կիրակի օրվա խաղերը: Հասկապես սուր էր անհաշտ մրցակիցների՝ Բրազիլիայի եւ Արգենտինայի հավաքականների հանդիպումը: Խաղի 11-րդ րոպեին արգենտինացիների պաշտպան Խուան Պաբլո Սորինը, որը միացել էր իր թիմակիցների գրոհին, գնդակն ուղարկեց աշխարհի քառակի չեմպիոնների դարպասը: 22 րոպե անց բրազիլացիների առաջատարներից մեկը՝ Ռիվալդոն վարպետորեն իրագործեց տուգանային հարվածը: Երկրորդ խաղակեսի սկզբում (48-րդ րոպեին) աչքի ընկավ Ռոնալդոն: Նա դիպուկ հարվածով հաշիվը դարձրեց 2-1 եւ 4 գոլով սանձնեց առաջնության ռմբարկուի դերը: Խաղավարտից 12 րոպե առաջ Արգենտինայի հավաքականի ավագ Ռոբերտո Այալան պետք է հավասարեցներ հաշիվը, բայց չկարողացավ իրացնել 11 մետրանոց տուգանային հարվածը: Բրազիլացիների դարպասապահ Դիդան որսաց գնդակը: Ինչպես երեւում է, արգենտինացիների ամենացավոտ տեղը 11 մետրանոցներն են: Հիշեցնենք, որ խմբում Կոլումբիայի հետ խաղում նրանց հարձակվող Մարտին Պալերմոն երեք անգամ վրիպեց 11 մ նշանակետից:

Մյուս խաղում Չիլիի հավաքականը 3-2 հաշվով պարտության մատնեց Կոլումբիայի թիմին: Չիլիացիներին հաղթանակ բերեց թիմի ավագ Իվան Սամորանոյի դիպուկ հարվածը 65-րդ րոպեին:

Այժմ կիսաեզրափակիչներից մեկում կմրցեն Բրազիլիայի եւ Մեքսիկայի հավաքականները: Այդ խաղը կանցկացվի այսօր, Սյուդադ դել Էստեում: Մյուսում, որը տեղի կունենա վաղը, Ասունսիոնում, կհանդիպեն Ուրուգվայի եւ Չիլիի հավաքականները:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է
ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված մրցանակային խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

2. Ռոմխ: 3. Գարրոկո: 4. Թույն: 5. Սունենցիկ: 6. Եռփսամ: 9. Արազամ: 11. Հայաստ: 14. Գուսլե: 15. Լեգեոն: 16. Գայանե: 17. Գորկի: 21. Ավառ: 22. «Ամուշ»: 25. Դեխո: 27. Սոֆոկլես: 28. Չամչյան: 29. Արծունի: 30. Ջենեւացու: 32. Ֆոսֆոր: 34. Ամպեր: 36. Պախտա: 37. Ազալեա: 38. Բիլ: 39. Թոն: 45. Սոխա: 47. Գոռ: 49. Դիսնեյ: 50. Սյուսոն: 52. Ռուան: 53. Շաեար: 54. Դեյոն: 56. Շուկշին: 59. Եուխան: 60. Ռոտոնդակ: 61. Սոպաբարգ: 64. Էգզեիոն: 68. Աբով: 69. Անիկ:

Հորիզոնական

1. Գողգոթա: 7. Գունո: 8. Յարդ: 10. Խոռան: 12. Կոկես: 13. Ռիսար: 18. Զունգլի: 19. Եհովա: 20. Արպառոս: 23. Փայլածու: 24. Բեռդար: 26. Ֆալկոնե: 31. Պիաֆ: 33. Պասեր: 35. Եվրոպա: 37. Աստե: 38. Բոբ: 40. Նախաշիտ: 41. Չիլի: 42. Ռենր: 43. Խաչագան: 44. Լան: 46. Զույգ: 48. Եր: 50. Աբեստ: 51. Աստծ: 55. Բոմարշե: 57. Ատապվանդ: 58. Վերելակ: 62. Սարկես: 63. Երեկո: 65. Պրուդոնտիխ: 66. Վիլոն: 67. Օբյակ: 68. Աբեղա: 70. Թամբ: 71. Նոտ: 72. Ուլանովա:

Հուլիսի 10-ի «Ազգի» մրցանակային խաչբառի հաղթողներ ճանաչվել եւ արժեքավոր մրցանակների են արժանացել Հայկական երկաթուղու դեպարտամենտի ազդանշանային ծրագրավորման բաժնի պետ **Աշոտ Մելքոնյանը** եւ կերպարվեստի պատմության մասնագետ **Արամ Կիրակոսյանը**:

Խրախուսական մրցանակ է շնորհվել ծրագրավորող **Մանիկ Մերգոյանին**:

Մրցանակային հաջորդ խաչբառը կտպագրվի «Ազգի» հուլիսի 17-ի համարում:

Փորձե՛ք լուծել, եւ արժեքավոր մրցանակը Ձե՛րն է:

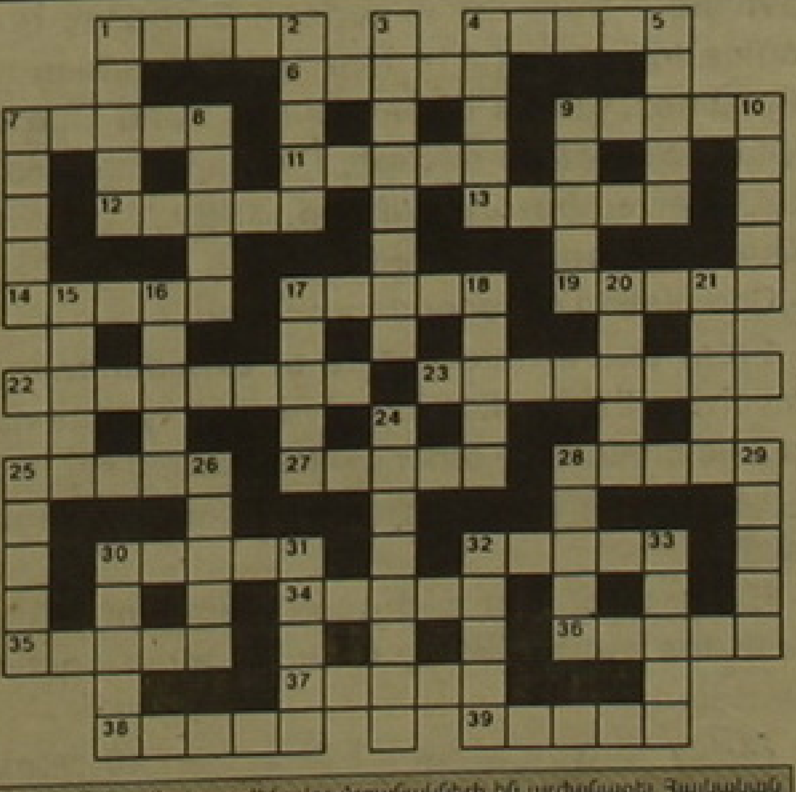

ԽԱՉԲԱՌ

Ուղղահայաց

1. Էդ. Շահինի կտավներից: 2. Գործունյա, ամեն ինչին մասնակցող: 3. Ստ. Զորյանի վիպակներից: 4. 522-ին գահ բարձրացած Պարթեւստանի կուսակալ: 5. Թթվի մեջ օգտագործվող կանաչի: 7. Լողանալու պարագա: 8. Կոսմետիկայում, խոհարարության մեջ օգտագործվող թանձր զանգված: 9. XVI դ. վերջում Արցախում կազմավորված գավառ: 10. Ռոբինզոնի ընկերը: 15. Հայ արձակագիր («Արեւ»): 16. Այլուրից պատրաստված ուտելիք: 17. Զուգատերեւազգիների ընտանիքի թունավոր խոտաբույս: 18. Հաճախակի գործածվող ատամի պարզական մածուկ: 20. Արամեացիների ցեղերից, որոնք ապրել են Հյուսիսային Իրաքի, Սիրիայի, Հյուսիսարեւմտյան Իրանի տարածքներում: 21. Հրեաների զբաղմունքը Աստվածը: 24. Շեքսպիրի «Արքա Լիր» ողբերգության մեջ Լիրի աղջիկներից: 25. Ազգությամբ հրեա, ֆրանսիացի նկարիչ, մոդեռնիզմի ականավոր ներկայացուցիչ: 26. Հույն փիլիսոփա, ստոիցիզմի հիմնադիրներից: 28. Զարդաքար: 29. Միրգ: 30. Գիշելիքներ ունեցող խեժոտ ծառ: 31. Թեթեւ նախաճաշ: 32. Հարավային քաղաք: 33. Պերուեցի աշխարհահռչակ երգիչ:

Հորիզոնական

1. Գանգեսը գետի ամենաերկար ու ամենաջրառատ վտակը: 4. Բակունցի «Միրհավ» պատմվածքի հերոսը: 6. Քաղաք Թուրքիայի հարավում, վիլայեթի կենտրոն: 7. Խորշակաքար քամի: 9. Առաջին համակենտրոնացման ճամբարը Գերմանիայում: 11. Հայ իշխան, զորավար, Վրաստանի Թամար թագուհու օրոք արքունի մեծ վեզիր: 12. Գիշատիչ թռչուն: 13. Բանջարաբույս, որից սալաթ են պատրաստում: 14. Ձիու ետեւի կողմը մինչեւ մեջքը: 17. Բամբակե գործվածք: 19. Պաստմական մարզ Վրաստանում: 22. Աքիլլեսի խոցելի տեղը: 23. Հույն գրող, պատմաբան, «Անաբասիս» պատմա-հուշագրական երկի հեղինակը: 25. Հայ մեծ բանաստեղծ: 27. Հիմնարկի անունով պաշտոնական գրություններ կնքելու օտամպ կնիք: 28. Ֆ. Դովլաթյանի նկարահանած «Մենավոր ընկուզենի» կինոնկարի հերոս: 30. Վ. Տերյանի ծննդավայրը: 32. «Իլիական» պոեմի հերոս Աքիլլեսի մայրը, աստվածուհի: 34. Կղզի Միջերկրական ծովի արեւելյան մասում: 35. Ստոմաստոլոգիայում եւս օգտագործվող մետաղ: 36. Քոչվոր ժողովուրդներին հայտնի թթու համով կաթնային խմիչք: 37. Շիրվանզադեի ստեղծագործություններից: 38. Վիճակահանության ժամանակ օգտագործվող գունավոր թելերի եւ ծաղիկների կապ: 39. Անհոտ քաղցրահամ լիճ Վանա լճից հյուսիս-արեւմուտք:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱՆՎԱՆԱՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ

Ժամանակը եւ ֆինանսական ցուցանիշները լավագույն դատավորն են

«Ռոսկրեդիտ-Հայաստանը» վերածվեց «Առէքսիմբանկի»

Օգոստոսի 1-ին պետք է լրանար հայ-ռուսական ֆինանսատնտեսական համագործակցության ծիծեռնակ «Ռոսիյսկի կրեդիտ-Հայաստան» բանկի մեկամյակը, տարեդարձ, որը կրում է մեր հանրապետությունների զարգացման ողջ պերճանքը եւ թշվառությունը: Ռուսաստանյան հայտնի ճգնաժամը շրջանցեց «Ռոսիյսկի կրեդիտ-Հայաստան» բանկը, որը անցած ժամանակահատվածում այնուհանդերձ կարողացավ դիմագրավել խորտակվելու հեռանկարին, եւ երեկ բանկի գլխավոր տնօրեն Արմեն Խանդկարյանը ավետեց իրենց անվանափոխությունը: «Ռոսիյսկի կրեդիտ-Հայաստանն» այսուհետ կոչվելու է «Առէքսիմբանկ»: Այս տարվա մայիսի 21-ին բաժնետերերի հերթական ընդհանուր ժողովի ժամանակ որոշում է ընդունվել բանկը վերանվանելու: Պատճառները եւ հոգեբանական են, եւ ֆինանսատնտեսական: Արմեն Խանդկարյանը **«Ազգին»** հայտնեց, որ բանկային գործունեության մեջ հոգեբանական գործոնների ազդեցությունը հույժ զգալի է. «Անունը, որ պետք է օգներ, սկսեց խանգարել»: «Ռոսկրեդիտի» ֆինանսատնտեսական վիճակը եւ անաշխատունակությունը համառ ստվերի պես ուղեկցում է նրա հայաստանյան գործընկերոջը:

Նորընծա «Առէքսիմբանկը» իր ցուցանիշներով ապացուցեց ճգնաժամակայունությունը: Ոչ լրիվ մեկամյա աշխատանքի ընթացքում բանկը ձեռք է բերել փորձառություն ունեցող 450 հաճախորդ: Եկամտաբերությամբ «Առէքսիմբանկը» հինգերորդն է «Ակբա» եւ «Անարք» գործակալությունների հայտարարած վարկանիշներով, իսկ ակտիվներով զբաղեցնում է կենտրոնամետ դիրք հայաստանյան 32 բանկերի տիրույթում: Պատասխանելով **«Ազգի»** հարցին, Արմեն Խանդկարյանը նշեց, որ իրենց հաճախորդների գերակշիռ մեծամասնությունը 70 տոկոսը ֆիզիկական անձեր են եւ միայն 30 տոկոսը իրավաբանական ձեռնարկություններ:

Հին հիմնադիրներ, բայց նոր գործառնություններ

«Առէքսիմբանկի» հիմնադիրները նույնն են, ինչ «Ռոսիյսկի կրեդիտ-Հայաստանինը»: Կիպրոսում գրանցված երեք ընկերություններ, որոնք եվրոպական արժեթղթերի շուկայում գործառնություններով են մասնագիտանում. ա) «Ռոսկրեդ» ՍՊԸ, բ) «Ռամիեսս քոնսալթինգ» եւ գ) «Կանադինա հոլդինգս» ՍՊԸ: «Ռոսկրեդիտին» են պատկանում բաժնետոմսերի 47 տոկոսը, 45-ը «Ռամիեսսին» եւ 8-ը «Կանադինային»: Հուլիսի 9-ին Կենտրոնական բանկը հաստատել է բանկի վերանվանումը եւ նոր կանոնադրությունը, ըստ այդմ «Առէքսիմբանկը» ստացել է թիվ 80 արտոնագիրը, հիմնադիր դրամագլուխն առայժմ անփոփոխ է՝ 1 մլն 100 հազար դոլար: Սակայն Արմեն Խանդկարյանը փաստեց, որ բաժնետերերի մոտակա ընդհանուր ժողովում որոշում է կայացվելու մեծացնել հիմնադիր դրամագլուխը, ըստ ամենայնի, շահույթների հաշվին կամ նոր ներդրումների: Շեշտենք, որ առ այսօր բանկը 48 մլն դրամի վնաս է կրել, որը պետք է ծածկվի շահույթի հաշվին:

Բանկը փոխում է ոչ միայն իր անվանումը, այլ նաեւ գործառնությունների շրջանակը: Քանզի բանկի ռուսաստանյան գործընկեր «Իմպէքսբանկը» կարճ ժամկետում մասնաճյուղերի հզոր ցանց է ստեղծել Ռուսաստանում, ապա հայ-ռուսաստանյան առեւտրական եւ արդյունաբերական ձեռնարկությունների համար գործընկերության դաշտ է ուրվագծվել. «Առէքսիմբանկի ծրագրերում նախատեսված է շարունակել ակտիվ գործունեություն ռուսաստանյան ֆինանսաարդյունաբերական կառույցների հետ, լիիրավ օժանդակել ՀՀ-ի եւ ՌԴ-ի առեւտրատնտեսական կապերի զարգացմանը, սատարել Հայաստանի այն ձեռնարկություններին, որոնք կապված են Ռուսաստանի հետ եւ միաժամանակ սատարել երկու հանրապետությունների միջեւ առկա ֆինանսական հոսքերը: Հենց այս պատճառով էլ ընտրված է նոր անունը՝ Հայաստանյան-ռուսաստանյան արտահանման եւ ներմուծման բանկ», ի մի բերեց «Առէքսիմբանկի» գործադիր տնօրեն Արմեն Խանդկարյանը:

Ասա՝ ո՞վքեր են հաճախորդներդ, եւ ես կասեմ՝ ի՞նչ բանկ ես դու

Այստեղ կարելի է վերաձեւակերպել ընկերներին վերաբերող հայտնի իմաստությունը: **«Ազգն»** առաջարկեց Արմեն Խանդկարյանին նշել իրենց բանկի խոշոր եւ ազդեցիկ հաճախորդներին: Խճանկարը բավական խայտաբղետ էր՝ սկսած Նադեժդա Սարգսյանի «Հայեր» համույթից, «Շարմ» ընկերությունից, զբոսաշրջիկության հայտնի «Վիզա կոնկորդից» մինչեւ «Զվարթնոց» եւ «Էրեբունի» օդանավակայանները, «Հրազդանմեքենայի» բիզնես կենտրոնը, նախկին «Կլարա Ցետկինի» կարի արտադրական միավորումը՝ «Հայքը», որն այսօր հայոց բանակի համազգեստների պատվերն է իրականացնում, Արմինկոն եւ էներգակիրներ ներկրող հայտնի ընկերությունը՝ «Հայնավթը»: **«Ազգի»** պարզաբանող հարցին, թե արդյունաբերական ի՞նչ ձեռնարկությունների հետ է «Առէքսիմբանկը» պատրաստվում գործառնություններ կատարել, Արմեն Խանդկարյանը չկամեցավ բացել խաղաթղթերը նշելով միայն, որ «բանակցությունները շատ հետաքրքիր են, եւ դրանք առնչվում են նաեւ բանակին»: «Առէքսիմբանկն» ունի 1 մլն 100 հազար դոլարի դրամագլուխ եւ մոտ այդքան էլ ներգրավել է ֆիզիկական անձերից: Այսօր ռուսաստանյան նոր գործընկեր բանկի, բանկ թիկունքի՝ «Իմպէքսբանկի» հետ Արմեն Խանդկարյանը պատրաստվում է ամրացնել իրենց դիրքերը, իրականացնել արտաքին առեւտրի սպասարկում, բայց հիմնական թիրախում է ֆիզիկական անձանց գումարների փոխադրումը Ռուսաստան եւ հակառակը, զուգահեռաբար պլաստիկ քարտերի շուկայում աշխատանքը:

Չմոռանանք փաստարկել, որ «Առէքսիմբանկին» այս դաշտում լուրջ մրցակիցներ են սպասում, ինչպես օրինակ, «Հայներարտբանկը»:

Ն. ԳՈՒԼԱՐՅԱՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի
հատուկ դասընթացների բաժին

«Գորդյան հանգույց» ծրագիր

«Սեւանի հիմնախնդիր. տարբեր տեսանկյուններ»

Կմասնակցեն

ՀՀ Ազ պետական հանձնաժողովի փոխնախագահ
Վիկտոր Դալլաքյանը,
ՀՀ բնապահպանության փոխնախարար
Սամվել Բալոյանը,
Սեւան-Հրազդան կասկադի տնօրեն
Մելս Հակոբյանը,
Հայ էկոլոգների միության նախագահ, ՀՀ ԳԱ հիդրոէկոլոգիայի եւ ձկնաբուծության ինստիտուտի տնօրեն
Ռաֆայել Հովհաննիսյանը

Հինգշաբթի, հուլիսի 15-ին, ժամը 18:00-ին

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում

Հանդիպումը կընթանա հայերենով՝ համընթաց անգլերեն թարգմանությամբ

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58

The Embassy of the United States of America has a vacancy for a ***Visa Assistant.*** All candidates must have excellent working knowledge of English, Russian and Armenian. This vacancy is open to nationals of the Republic of Armenia. Candidates must complete an Application of Employment' form ,which is available from the American Embassy guard's office located at #18 Marshal Bagramian street. Resumes, letters of employment and Curriculum Vitae ***will not*** be accepted. All applications must be received ***before July 16, 1999.***

Qualifications required:

- Completion of secondary school;
- From one to three years of experience in work involving the application of regulatory material and public contact, or other closely related experience;
- Level IV (fluent) English, Russian and Armenian ability;
- Exercise of tact and good judgment in dealing with the public, ability to work under continuous pressure;
- Ability to type at level I (less than 40 words per minute).

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

13 հուլիս

Հ1

9.00 Հայլուր
9.20 Բարի լույս, Հայաստան
10.20 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
11.15 «Լեգո» հեռուստամրցույթ
11.40 3-րդ ալիք
12.25 Հիթ շքերթ
13.00 Հայլուր
13.15 Տոնական համերգ Ստեփանակերտում (2-րդ մաս)
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմ «Երեք հեքիաթ»
17.30 Նվագում է Սերգեյ Կարապետյանը
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
19.00 Երեք երգ
19.10 Հեռուստալոտո
20.00 Տոնավաճառ. տնտեսական տեղեկատու
20.25 Արտակարգ ալիք
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.45 Այսօր
22.10 Գ/Ֆ «Իմ նման ընկերները»
23.40 Հենց այնպես
00.00 Հայլուր
00.20 Ռուբիկոն+
Արտանդրալային հեռարձակում
02.00 Հեռուստասերիալ «Իմ երկրորդ մայրը»
03.00 Բարի լույս, Հայաստան

Մշակույթ

19.00 Մուլտֆիլմ «Թոմը եւ Ջերին»
19.10 Բնաշխարհ. բնական արգելանոցներ
19.40 Ռիխարդ Շտրաուս. սիմֆոնիկ պոեմ «Մահը եւ պայծառացում»
20.05 «Մշակ»
20.30 Լրաբեր
21.05 Սերիալ «Նիկոլո Պագանինի» (2-րդ մաս)
22.20 Սիրեցեք զմիմեանս
22.30 «Արտացոլում» (Ռուբեն Մաթեւոսյան)
23.10 Գեղ.ֆիլմ «Շնորհավոր Սուրբ Ծնունդ, միստր Լոուրենս»
01.25 Լրաբեր

Պրոմեթեւս

9.00 Տոմար
11.00 Գ/Ֆ «Խաբեություններ» (2-րդ մաս)
19.00 Մուլտֆիլմեր
19.30, 21.30, 23.30, 2.30 Սուրհանդակ
19.50 Սամուելի խոսնակ
20.00 Չ. Չապլինի վաղ ֆիլմերից «Թափառաշրջիկը»
20.30 Աստղերգ
21.10 Հրապարակ
22.00 Գ/Ֆ «Ֆանդանգո»
24.00 Անդորր
0.05 Ակնթարթ
0.35 Խուժան ալիք
0.55 Գ/Ֆ «Վրեժխնդրության օրենքը»

Ար

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Հանուն սիրո»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Չնմանվող Հարրին»
16.45 Երգչական դիմանկար
17.30 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Հանուն սիրո»
19.00 Նորություններ
19.15 Սերիալ «Կոմսուհի դը Մոնսորո»
20.15 Ինչպես է դա եղել
21.00 Միսս Մարփլը «Ցուցանող մատը» դետեկտիվում (2-րդ մաս)
22.00 Ժամանակ
22.45 Գ/Ֆ «Նա ձեզ սիրում է» (դերերում Գ. Վիցին, Ի. Կնիս, 1956 թ.)
00.20 Փաստեր եւ վարկածներ. Գագարինի վախճանը
00.45 Սերիալ «Մութ երկինքներ». «Անուրջների քաղաք»
01.35 Նորություններ
01.55 Գ/Ֆ «Հուսահատների ամրոցը» (4-րդ մաս)

РТР

8.00-10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.20 Բոլորի շուրթերին
8.35 Ճանապարհ առանց վտանգի
8.45 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.45 Առաքումներ փոստով
11.10 Սերիալ «Միլեդի»
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.45 Լուրեր
12.35 Սերիալ երեխաների համար «Փոքրիկ թափառաշրջիկը»
13.30 Վոլեյբոլ. համաշխարհային լիգա. եզրափակիչ
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
15.30 Սերիալ «Անտոնելլա»
16.25 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.15 Երաժշտություն, երաժշտություն...
17.25 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.30 Աշխարհ
19.00 Մուլտֆիլմ «Ամֆինի առեղծվածը»
19.10 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
19.20 Գ/Ֆ «Արքաները եւ կաղամբը» (2-րդ սերիա)
20.35 Ռուսական բիզնես
21.40 Մանրամասներ
21.55 «Անշլագը» ներկայացնում է
22.30 Կինոյի ժամ. Ժերար Դեպարդյոն, Նաստասյա Կինսկին եւ Օլեգ Յանկովսկին «Անձնագիր» ֆիլմում (Ռուսաստան-Ֆրանսիա)
00.25 Ռոմա Օսսը... հետ
01.30 Հերթապահ բաժանմունք

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ» տեղեկագիրքը: Վաճառվում է «Նոյյան տապան» (Հանրապետության հրապարակ), «Ավասա» (Աբովյան 25), «Русская книга» (Փ. Բուզանդի 1) գրախանութներում եւ մետրոյի «Բարեկամություն» կայարանի մուտքի մոտ գտնվող կրպակում:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1085 Տպաքանակը՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության 12. 07. 1999 Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@